Năm thứ tư — Số 1033

Mỗi số 6 $ 00

Thứ tư 22 Novembre 1933

HÃY DÙNG SỮA HIỆU

Đước-nhà-nam

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOAN

72 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6.90

Chủ nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

Quản-lý: NGUYỄN-VĂN-SÂM

Giá báo

Một năm...	13 $ 00
Sáu tháng...	7 00
Ba tháng...	3 50
Mỗi tháng...	1 20
Mỗi số...	0 06

NHỮNG AI BỊ ÁN NÊN BIẾT

LUẬT ĐẠI-XÁ

I

Ai cũng biết hai ba năm nay, đồng-bào ta trông mong luật Đại-xá thi-hành, còn bơn là lúc đại-hạn trông mưa, hay là con nít trông mẹ về chợ. Nhưt là những cái gia-đình có cha anh bà con bị tội bị án, thì họ càng trông mong van vái, để cho người mắc thị lạ đoàn-tụ trung phùng, hồi sao khỏi mang ân tiết trong mình thì mới có thể làm ăn và gây dựng lại cái đời cha mình cho được.

Trong khoảng ba năm nay, bên tây có hai lần ra luật Đại-xá, cho ban-hành qua các thuộc-địa nữa, nhưng mà bấy lâu người mình ngó nhau và hỏi nhau hoài: « Sao chưa thấy nhà nước thi-hành luật Đại-xá bên tây cho xứ Đông-dương? Có lẽ luật ấy chỉ người bên tây, chớ thuộc-địa không được hưởng sao?

Cái việc chúng ta trông mong chờ đợi lâu nay, bây giờ nó tới rồi.

Số báo hôm 17 Novembre, chúng tôi đăng tin nói *Quan-báo* đã công bố đạo mạng-lịnh của tổng thống Lebrun định ra những cách thức tuân-hành đạo-luật Đại-xá ngày 13 Juillet cho dân trong xứ Đông-dương ta. Nhiều vị độc-giả viết thơ lại hỏi chúng tôi nên nói rõ về cái ân-điển nầy cho người nó quan-hệ được rõ. Cũng như là nên bày tỏ cho biết những kẻ ân mà nó trí được hưởng ơn đại xá. Đó là cái chứng tỏ ra rằng đồng bào nôn nao mong mỏi việc nầy, mà sự bày lỗ rõ ràng chính là công việc đương-nhiên của chúng tôi vậy.

* *

Trước hết, trường tôi nên nói sơ lược để cho những người chưa hiểu thì được hiểu rằng: Đại-xá (*Amnistie*) và Ân-xá (*Grâce*) khác nhau. Hai thứ cũng đều là tha tội cả, nhưng mà xét cái riêng cho từng người, còn đại-xá là một ân-điển ban trung cho cả dân đồng một lúc. Ân-xá chỉ do một ít mạng lịnh của đức Tổng-thống, một chỉ-dụ nhà vua hay một bản nghị định của quan toàn-quyền thay mặt cho đức Tổng-thống, vì dụ như hồi quan Toàn-quyền Varenne ân-xá cụ Phan-bội-Châu, ấy là ông thay mặt đức Tổng-thống bên Pháp. Còn Đại-xá thì có phạm-vi rộng hơn, danh-nghĩa to hơn: nó là một đạo luật (*Loi*) do đức Tổng-thống xướng xuất rồi do Nghị-viện bỏ thăm chuẩn-y thi-hành.

Theo lệ thường bên Pháp mỗi khi có một vị tổng thống mới được Quốc hội cử lên thì ngài ban ơn Đại-xá cho nhơn dân, cũng như vua kia các vua ta mới lên kế vị hay có dịp vui mừng gì cũng hạ chỉ «Đại xá thiên hạ» vậy. Từ năm 1930 tới nay nước Pháp thay đổi hai đời Tổng-thống: một là ông Paul Doumer lên ngôi, có ra luật Đại-xá, rồi cách một năm sau ngài bị bắt hạnh, ông Lebrun lên kế chức, ấy là đức Tổng-thống hiện giờ cũng ra luật Đại-xá, tức là luật ngày 13 Juillet mà ngày nay có mạng lịnh định ra cách thức thi hành cho xứ Đông dương như tin các bạn đều đăng đó.

Ta nên biết luật Đại-xá tiếng là tha tội chung cho nhiều người một lúc, nhưng luật có chỉ rõ những người phạm tội thế nào thì mới được đại-xá, và phạm vào cái thời kỳ nào mới được đại xá, chớ không phải rằng bất thấy tội-nhơn đều được đại-xá đâu. Vì dụ như đạo luật Đại-xá ngày 13 Juillet, mà do mạng lịnh 5 Octobre mới định ra cách-thức thi-hành ngày nay, chỉ là đại-xá cho những người phạm tội từ ngày 20 Juin 1933 trở về trước, mà tội ấy cũng tùy hạng thì mới được tha. Ta đừng tưởng rằng phàm ai phạm tội trước ngày 20 Juin 1933 cũ ắt được tha về sanh tội hết thảy: nếu vậy thì những Côn-nôn Lao bảo và tòa lầu ở số 6 đường Lagrandière kia vắng hoe trăm-chủ đi còn gì!

Chúng tôi biết hiện thời có nhiều gia-đình có bà con bị tù bị án đang muốn làm sao cho biết bà con của mình có được trúng vào những khoản trong luật cho đại-xá hay không? Nhiều người muốn các bào đích trọn đạo luật ấy ra đăng lên cho mọi người cùng coi.

Tôi nghĩ rằng những lời ấy trong các công-văn luật lệ bằng chữ tây, vẫn là rõ ràng, chắc chắn, nhưng không phải mỗi cái đều có thể đem dịch ra quốc-văn cho cũng rõ ràng chắc chắn như nguyên-bổn được.

Nếu chỉ dịch không mà thôi, không có thêm lời chỉ dẫn giảng giải chi vô, thì chắc có nhiều người không thể hiểu rõ được. Nhứt là trong cái nghị-định thi hành luật Đại xá nầy có nói nhiều khoản nầy điều kia ở trong luật, khiến cho người đọc Pháp-văn cũng để rối trí cho khoản nói ra dịch quốc-văn. Bởi vậy muốn giúp cho đồng bào quan-hệ được để hiểu hơn, nên chúng tôi muốn viết những bài theo thể tự thuật: mỗi khoản mỗi ân-điển luật Đại-xá đã định, chúng tôi sẽ đem chuyện ấy việc nọ ra làm ví dụ, như vậy tưởng dễ hiểu hơn.

Độc giả đón coi mấy bài nầy cho hết, hoặc ai có cái trường hợp nào khó khăn, không thấy trong luật Đại xá nói rõ, mà mình muốn được hưởng cái đặc ơn ấy, thì xin viết thơ bày tỏ công việc cho chúng tôi hay, chúng tôi rán thăm hỏi kẻ cầu đã trả lời lên trên báo, làm việc giúp ích chung.

Vì trong luật có nói rằng nếu có nhiều người không trúng cách được hưởng Đại xá thì trong khoảng 12 tháng kể từ lúc thi hành luật nầy, có thể làm đơn minh oan để xin ân-xá cũng đặng.

N.K.P.

Đàn bà đi bỏ thăm

Bên Y-pha-Nho đàn bà bỏ thăm nhiều hơn đàn ông

Y-pha-nho từ ngày lập thành Dân-quốc đến nay, các nhà nắm chánh-quyền vẫn lo cải-cách sơ vừa ý nguyện của dân. Bởi vậy chúng ta mới thấy tin nào là đàn bà làm chức cai quản, kháng-đường, nào là tù phạm được xin phép về nhà nghỉ, rồi mãn phép trở về khám như cũ...,

Bao nhiêu ý muốn của dân chánh-phủ đều rán thi hành lần hồi cho kỳ được, vậy mà công chưa vừa lòng.

Dân đôi cho phụ nữ được phổ thông đầu phiếu, vì lúc đầu chánh phủ Dân-chủ dựng lên đã có hứa việc đó. Nay cho thì cũng cho chẳng để dân bà bỏ thăm lại có đầu bạt lớn.

Điều lệnh A. R. I. P. cho hay rằng bữa chứa khởi rồi nhóm cuộc tuyển-cử nhơn dân gây sự lôi thôi đến có thiệt hại mạng người. Các sở công đều có gắng sắt bao quanh và lính canh gác nghiêm-trang vậy mà cũng không tránh khỏi nỗi bỏi rối hung dữ.

Nguyên-nhơn vì cuộc đỏ mám nầy là do phụ-nữ đi bỏ thăm lần thứ nhứt. Đàn bà bỏ thăm đông quá, rồi bọn cọng sản xen vào khuấy rối đến đổi thành ra cuộc đổ máu, và chính dân bà họ cũng đã người nầy, bại tai người kia chẳng vừa gì.

Tuy vậy cuộc tuyển cử ở Y-pha-nho kỳ nầy, đàn bà đi bỏ thăm đông hơn đàn ông rất đỗi các bà các cô trong nhà tu cũng ra bỏ thăm vô số. Họ bỏ thăm cho các phe hữu, nhờ vậy mà kỳ nầy các phe hữu được thắng số nhiều lắm.

Chuyện thị-phi

Tới sắp đi buôn « KUB »

Lúc nầy kinh-tế khó khăn, công thương nghiệp đổ, mà tôi nói sắp đi buôn, chắc bao nhiêu người phải cho là điên-khùng quái gở rồi; tôi lại nói đi buôn « Kub » thì những người từng biết mến đó là gì, chắc họ càng cho tôi là điên không quái gở hơn nữa.

Song để cho tôi nói cái lẽ vì sao đó.

Đông-bào đã có hơn sáu tháng nay, cái vấn-đề nước mắm bắt đông chai và đóng nhãn hiệu Hermético, làm cho dư-luận người mình sôi nổi lo sự lắm. Bây giờ như vậy thì người mua nước mắm ăn phải trả mắc thêm. Tính ra nội dân Nam-kỳ ta mỗi năm sẽ phải tốn thêm 3 triệu đồng bạc vì nước chấm, chớ không phải ít. Không chừng mấy tháng nay có nhiều dân nghèo đã tập cai nước mắm hay là tập ăn chay lần đi rồi.

Vấn-đề « khủng dân » đó nay đem ra Đại-hội-đồng Kinh-tế bàn định. Với tấm lòng của các đại-biểu tây nam của Nam-kỳ ta quyết phản-đối tới cùng, vì lẽ Bức báo-thương và chánh-phủ bảo-hộ chẳng biết rằng làm việc đó có hại cho dân rất nhiều, nên chỉ biết thấy nhơn-dân đều tin chắc rằng phe tài chủ (hay là bộ ba cầu tài chủ) Granval không thể gì bắt nước mắm phải đựng và đậy nút của họ được.

Huống chi được tin mấy bữa trước, thấy nói bàn ấy-viên ở Đại-hội-đồng đã bác bết mấy cái dự-án đánh thuế quyết mấy, vàng bạc, và cả cái dự-án nước mắm đậy nút nữa.

Người ta lại mừng thầm hơn.

Khoan mừng đã bà con!

Ta nên biết hai cái dự-án đánh thuế đã vàng và quyết mấy, bàn ấy-viên đều bác đi, thế mà bữa trừ nước mắm đem ra hội-đồng công-khai, có 28 là thêm thuận, 20 là thêm nghịch, vậy nghĩa là hai mươi thuế ấy chuẩn-y rồi đó. Thấy nông nỗi như thế, tôi e cái dự-án nước mắm cũng sẽ được 28 là thêm chuẩn-y mới thôi.

Dâu ta cứu soạn phải mua nước mắm trên hai cái một chai, tôi chắc con nhà nghèo sẽ rêm đỡ ăn bằng muối không, và sẽ hòa muối với nước lạnh mà chấm rau, chớ nước mắm giá kia thì bỏ ăn sao nổi.

Dân người có đủ tiền mua, họ cũng phát ghét, thì đừng ăn nước mắm, coi có chết được không?

Bởi vậy, tôi muốn đi buôn « *Kub* ».

« *Kub* » là một cọc bình vuông và nhỏ như đầu ngón tay cái, của người Đức chế ra bằng xương bò xương bê bày cách lôn bọc gì không biết, giá bán rất rẻ, đáng để nhơn độ ăn cá mắm và thơm bỏ lắm. Tôi nhớ hồi năm 1926 ở Paris, nhiều đồng-bào ta nếu cơm Annam ăn, nhưng không đám ăn nước mắm, vì nước mắm ở mấy tiệm bán tại Paris tới 20 quan một chai nhỏ. Chúng tôi ra tiệm mua một vài cục « *Kub* » (nhỏ chừng đâu đó, 25 một cục, theo giá quan tiền tây hồi đó, chỉ để trên một đồng xu tây) về hòa vào nước sôi, vừa để xem về nồi canh hay đồ rau, vừa giả làm nước mắm để chấm thịt chấm rau, cũng ngonlắm. Thế rồi chúng tôi giiđiển « *Kub* » mà ít tưởng nhớ và chẳng cần đáng nước mắm nữa.

Nếu nay mai nước mắm đóng chai và đậy nút Hermético, tự nhiên bán mắc, thì tôi muốn buôn « *Kub* » về bán, chắc đồng-bào nếm thử rồi sẽ hoan-nghênh nó cho coi.

Một mặt ta nhờ đồng-bào Phan-thiết dạy cho cách muối cá làm nước mắm, rồi mỗi nhà ta mua cá về làm lấy thì mà ăn, hết rồi ta tự làm lấy nữa. Tôi tưởng mỗi nhà tự làm lấy nước mắm mà ăn, không phải là việc bận rộn khó khăn gì, hay là nhịn ăn đi nữa, chắc cũng không chết mình được đâu mà sợ. Ta để nước mắm đậy nút Hermético cho ông Granval và chư quý hữu của ông chấm với bánh mì mà ăn!

NAM-CHÚC

Kẻ bắn tể-tướng nước Ao, bị 5 năm khổ sai

Và 3 tháng phải nhịn đói một ngày

Bữa 3 Octobre rồi, tể tướng nước Ao bị một kẻ ám hại mà phải sáng lưu tưởng độc-giả còn nhớ. Kẻ ấy tên là Gorill.

Hôm hồi đầy năm, tòa Vienne đem Gorill ra xử, lên án anh ta 5 năm khổ sai. Một cái tội lớn như thế, mà bị có 5 năm khổ sai, kể ra cũng là nhẹ lắm. Nương, Gorill ngoài ra tội khổ sai, còn nhiều cái hình phạt nặng khác nữa.

Cứ ba tháng là bị hồi đói một ngày, cứ một năm tới ngày 3 Oct là bị nhốt vào ngục lối 24 giờ.

Tội như vậy thiệt là nặng nề và lạ đời đó.

Các bà công-chúa ở Huế giúp dân bị bão ở Qui-Nhơn

Chiều hôm thứ bảy rồi, ở Huế có một cuộc hát để giúp nạn dân Trung-kỳ. Cuộc hát nầy do ban tài tử cơ bình thứ mười ở Trung-kỳ tổ-chức và đồng trò.

Hoàng-thượng Bảo-đại, quan Khâm sứ Thibaudeau, các quan trong triều và chiếu vị thân hào tây nam tới chứng kiến.

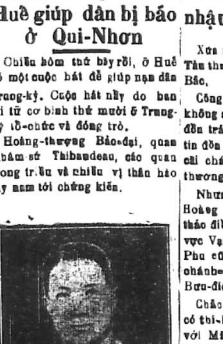

Đức Bảo-Đại

Đêm chứa nhựt và các đêm kế, ở Huế cũng có nhiều cuộc hát như thế, do mấy bà hoàng (*princesses*) tổ chức.

Mấy đêm hát sau nầy, Hoàng-thượng và quan Khâm sứ cũng đều dự vào, cốt thâu tiền giúp nạn dân như bao tài-tử bình lính kia vậy.

Chúng tôi mong sao ở Saigon sẽ có nhiều cuộc hát xướng trò chơi, tiền thâu để làm việc nghĩa như trên.

Bắt được 2.500 ki-lô thuốc phiện lậu ở Marseille

Bên Pháp, mấy cảng Marseille có lẽ là nơi buôn bán thuốc phiện lậu nhiều nhứt ở Âu-Châu. Nhiều độc giả có đọc báo bên tây chắc cũng đều nhớ biết như vậy.

Lính thương-chánh thường tìm bắt được bọn buôn lậu ở đó nhưng nạn buôn lậu không sao trừ giứt được. Mới đây họ lại bắt được 2.500 ki-lô thuốc phiện lậu ở Marseille. Có ba tên buôn thuốc ấy đều bị bắt.

Tàu sắp phải nhìn nhận Mãn-châu quốc

Xưa rày, có tin nói Nhựt và Tàu thương thuyết về vấn-đề Hoa-Bắc.

Công việc thương-thuyết ra sao không ai rõ, bởi vậy có nhiều tin đồn trái nguyên nhau. Thấy những tin đồn như vậy bỗ lánh-sự Nhựt cải chánh rằng hai bên không có thương thuyết gì hết.

Nhưng, sự thiệt ngay bây giờ, Hoàng Pau đang sắm sửa thảo điều-lệ quan-thuế về khu-vực Vạn-lý trường-thành. Hoàng Phu cũng cốt thương thuyết với chánh-phủ Mãn-châu về vấn-đề Bưu-điện và Hỏa-xa.

Chắc độc giả còn nhớ rằng Tàu có thi-hành chánh sách tuyệt-giao với Mãn-châu về Bưu-điện, nay lại muốn giải hòa việc ấy.

Cớ như tin của Tàu, thì từ hồi nước chưa kỳ nhận, nhưng thế nào Tàu cũng kỳ, vì Nhựt thắng Tàu về binh lực vậy. Uông-tinh-Vệ có tuyên bố rằng Chánh-phủ Nam-kinh chưa quyết ra sao, nhưng chánh phủ Đông-kinh bổ nầy thuận thảo lắm.

Sô thương-mãi Đông-dương trong năm 1933

Mua ít, bán nhiều

Cuộc buôn bán của Đông dương (trừ ra xứ Lào) trong 9 tháng đầu năm 1933 như vầy:

Nhập cảng: 668 351.000 quan (kể ra là 245.012 tấn hàng hóa); so sánh với năm 1932, cũng trong thời kỳ ấy, thì năm nay số nhập cảng ít hơn năm rồi tới 75.484.000 quan và 22.723 tấn.

Xuất cảng: 826.278.000 quan (2.450.126 tấn), số sánh với năm rồi, cũng trong thời-kỳ ấy, thì năm nay xuất cảng nhiều hơn tới 29.514.000 quan và 245.403 tấn.

Trong số xuất cảng cây, mỗi mình bắp bột lớn hơn hết. Bắp bột chở đi, trội hơn năm rồi tới 180.000 tấn và giá trội ấy được 109 triệu quan.

HUÊ-KỲ NHÌN-NHẬN NGA SÔ-VIỆT RỒI

Trên trường quốc-tế nị-ngoại-giao mới xảy ra một việc có quan-hệ tới cuộc-địa thế-giới, nhứt là Viễn-Đông: Huê-kỳ nhìn nhận Nga Sô-viết.

Hai nước ký tờ hòa-ước bất-tương xâm-phạm với nhau, ngoài ra lại còn nhiều khoản phụ-thuộc khác, nói về nền thương-mãi và tôn-giáo. Nghĩa là Huê-kỳ đã nhìn nhận và khôi phục bang-giao với Nga như 15 năm trước vậy.

Theo điều ước, Nga tỉnh nguyện không xen vào những công việc của Huê-kỳ, hoặc ở các thuộc-địa Huê-kỳ, Nga cũng không tuyên truyền chủ-nghĩa cộng-sản để phá trật tự chánh-trị và xã-hội của Huê-kỳ. Còn đây Huê-kỳ cư-ngụ ở nước Nga cũng được tự-do hành động và theo sự tín-ngưỡng tôn-giáo của họ.

Dư-luận bên rằng hai nước Nga Mỹ thương-thuyết mau lẹ như vậy, là do tình hình Viễn-Đông càng ngày càng thêm rắc rối, có lẽ làm hại đến thế lực của Nga và Huê-kỳ. Bởi vậy, trong cấu chuyện của L'twinoff và Roosevelt đàm luận với nhau ở Bạch-ốc, thì nào cũng đem vấn-đề giao thông giữa Nga, Nhựt và Mãn châu ra nói. Đây vấn-đề Hải-quân là vấn-đề hộ-trong hơn hết, chắc hai ông bàn luận kỹ lắm, nhưng không có tin gì chỉ rõ cho người ngoài hay.

Chuyện Huê kỳ nhìnnhận Nga ở ở tuế giới, có hai nước lo ngại hơn hết, ấy là Đức và Nhựt. Nguyên nước Đức bấy lâu trông vào thế nào Nga-Nhựt cũng đánh nhau mà nhơn trận nầy, Đức sẽ có cơ hội thâm thế lực mạnh lên. Nay Nga kết liên với Huê-kỳ, thì ra chỗ mong của Đức đã sai cho nên Đức lấy làm thất vọng.

Nước Đức lo ngại, mà Nhựt binh như mừng gượng. Dư luận Đông kinh cho rằng cuộc giao thông của Nga-Huê-kỳ không có ảnh-hưởng gì cho nền ngoại giao của Nhựt cả, dầu sự cho số xuất cảng của Nhựt qua Nga có bớt đi không chừng.

Chánh phủ Đông-kinh tuyên-bố rằng Nga và Huê-kỳ ký điều ước với nhau mau lẹ như vậy, ấy là một sự quan quân trên trường chánh trị quốc tế. Vì xem nay có ai ngại tới việc Nga và Huê-kỳ lại chơi với nhau, mà bàn tính mau lẹ việc đó. Nhưng việc nầy là một việc hữu-lịch cho cuộc tiến hóa binh thế giới, Nhựt có lo gì và cố đối đãi với hai nước ấy như xưa mà thôi.

Bởi với việc Nga Mỹ kết giao xem ra dư luận Tàu có chỗ vui mừng. Báo giới Tàu không cho đó là cái điềm hòa-bình: bọ nói rằng sẽ có bọn chiến-tranh thế-giới. Bởi vậy họ khuyên các nhà cầm đầu nước Tàu hãy gấp sự chia rẽ thủ nghịch trong nước để sắm sửa những lợi về trận giặc thế-giới sau nầy.

Nói gì thì nói, chỉ một mình nước Nga mừng đáo để. Họ nói: « Việc lâm trong 16 năm nay không được, giờ nội 48 giờ là xuất phục và sạn tiết nghiệp thấy hết lẽ.

MỘT CÁI Ý-KIẾN MỚI LẠ NÊN BIẾT

NHỮNG CUỘC PHÁT-MINH LỚN LAO ĐỀU THEO THỜI-ĐỢI MÀ SANH RA

Chúng ta không thể biết ai chính là thủy-tổ của một bộ máy nầy hay là một món lạ kia

Thuở giờ, người ta vẫn kể tên ông nầy đã phát minh ra máy nầy, tên ông kia đã sáng tạo ra món kia. Song mới đây có một tờ báo Đức cãi lại rằng «Đời» phát-minh ra hết thảy mọi thứ, nghĩa là «Đời» cần dùng đến món gì thì có món đó phát sanh ra, chớ không có ông nào nhà nào phát minh hết.

Ý-kiến của bọ cũng mới lạ, nên tôi muốn thuật ra cho độc-giả nghe.

Năm 1770 một nhà tự nhiên học ở Ratisbonne là ông «Jokob Christian Schaeffer» đã từng đề xướng ra việc «lấy cây làm ra giấy». Công cuộc của ông ta đề tưởng đó, song như nhiều công cuộc khác, nó đi theo lần mấy ngọn gió chỗ lúc bấy giờ không ai để ý mà cũng không thiệt hành gì hết. Tuổi mà ngày nay người ta chép sách dạy bọn mình rằng năm 1842, ông Keller mới phát minh ra cái phương pháp lấy cây mà chế tạo ra giấy; lẽ nầy có hiệu quả thiệt hành, cho nên người ta mới gọi ông *Keller* là thủy-tổ của nhà chế tạo giấy bằng cây.

Nước có cuộc phát minh ấy, mà đời nay chúng ta mới để truyền sá phổ thông những sách vở bảo chí để cho dân chúng đọc.

Xem thế thì một cuộc phát-minh (*invention*) nó vẫn tùy thời mà thành tựu, nghĩa là khi cuộc phát minh nào để phù hợp với chỗ nhu yếu của thời đời thì nó mới có thể kiến hiệu được. Cũng như việc xướng lên phương pháp chế tạo giấy bằng cây vào đời ông Schaeffer (1770) thì không được kiến hiệu mà cách chừng bấy mươi năm về sau lại được thành tựu vậy. Cái bởi cuộc phát minh của ông Schaeffer để ra sớm quá, thời đợi của ông nó đã đến nên vấn-học thế giới còn ít trí người ta chưa cần dùng giấy nhiều làm chi, nội cái số giấy chế tạo bằng giẻ có đủ dùng trong buổi ấy rồi, thành ra người ta không dám dùng cách chế tạo mới lạ, sợ tốn công vô ích.

Trong hồi cách-mạng Pháp, có nhiều cuộc tranh-luận kịch-liệt về vấn đề sửa đổi cách chế tạo giấy. Nước mấy cuộc tranh luận ấy mà người ta mới tực nhớ lại cái «ý-sáng» từ xưa, nghĩa là cái ý-tưởng dùng cây chế tạo ra giấy. Hồi đó mới thành ra cuộc phát-minh việc chế tạo giấy bằng cây vậy.

Như thế thì hồi luận là một cuộc phát minh lớn lao nào, hình như nó đều tùy theo hoàn-cảnh và cái trình-độ văn-minh mà xuất hiện ra.

Có nhiều cái ý-tưởng mới nhơn nhơn lên, lần bị xiêu đổ, lại có những ý-tưởng khác vừa nhơn nhơn lên thì lần bị vùi lấp luôn.

Như cuộc phát minh ra chữ in của ông Gutenberg, hồi đó làm cho cái thời đợi ông thay đổi khác hẳn. Nhưng hiện nay người ta vẫn còn nghi hoặc phất tự hỏ trong trí rằng không biết có phải ông Gutenberg là chính ông tổ của nghề in hay không; nay là trước ông đã có người nghĩ ra lần rồi. Vì có khi một cuộc phát minh tiếng là của người nầy, mà kỳ thiệt đã có người khác đề xướng ra từ trước hay có khi chính người nầy đề-xướng ra một việc nào đó nhưng mải để-ý mấy chục mấy trăm năm sau mới có kẻ ra thiệt hành có kết-quả, rồi được tiếng rằng người thiệt hành đó là nhà phát minh. Bởi vậy hết cứ mỗi thì máy là nào ta dùng ngày nay, thiệt khó mà nhớt định được một người nào là chính thiệt nhà phát minh (*véritable inventeur*) cho đặng.

Thiếu gì món, nó chỉ có một mà người ta cho tới hai ba ông là nhà phát minh. Trước như máy điện thoại người ta cho là do người Đức Reiss và cả người Mỹ là Bell phát minh ra v. v.. Đại khái những vì dụ như thế nhiều lắm. Sự thiệt chỉ là thời đợi cần dùng tới đâu thì nó phát minh những món mới lạ ra tới đó, chớ không phải là ông bà nào hết.

Cái thời kỳ các cuộc phát-minh lớn lao tài lạ, vẫn còn đang nhiều chớ ta đừng thấy đợi nay đến ta, mà trông rằng tuổi là hết chỗ phát-minh tài lẹ rồi đâu. Ta thấy việc phát-minh ra vô tuyến-điện thoại (*radiophonie*) chẳng ngày càng mỗ mang lạ lùng đó mà coi thì biết. Thiệt vậy khi đầu tiên mới có vô tuyến điện, nhiều người hồi đó bọ còn lấy làm nghi hoặc về việc công dụng thì tính của nó không những khiếu cho chỉ có hai người thông tin nói chuyện với nhau được thôi, mà số có đến cho bao nhiêu người cùng nghe một lúc cũng được. Việc gì mới đầu người cũng nghi hoặc hết thảy.

(*Coi qua trương* 5)

Vụ thuế thân gian lận của dân

Hương-trưởng nhận của dân 400 $ mà nói có 70 $

Tiếp được một bức thơ của dân làng Trang-ngài kể nhơn thiệt thòi của họ, chúng tôi xin tóm tắt công việc sau nầy.

Vĩnh long — Nguyên là quan chủ quản Vũng-liêm bắt dân thu tăng nghèo, nên vắng lịnh quan trên, ngài hiểu dụ cho dân lo đóng thuế lần hồi. Vì làng Trung-ngãi, quan giao cho hương trưởng Dựa thâu thuế đóng trao đó.

Dân nghèo trong làng chạy sấp chạy ngửa, kẻ một hai đồng, người vài ba đồng, đem đóng cho hương trưởng Dựa. Chủ nầy thâu bạc và biên sổ, nhưng không viết biên ai cho dân. Họ hỏi thì chủ nói quan trên đây như thế, vì sợ cho biên-lai thì dân sẽ đòi đi chỗ khác làm ăn không lo đóng thuế cho rồi.

Chừng có lịnh trên thôi thúc, dân lo bao đóng tất số, thì Dựa chối rằng xưa rày không nhận lãnh của dân đóng nào. Dân thưa thầy Bang về làm ăn-kiện, thì rõ ràng Dựa có lãnh của dân gần 400$ mà và chối cãi, nói chỉ lãnh có 70$.

Sau quan chủ-tỉnh phú quan chủ quản Vũng-liêm về làng xét hỏi việc nầy, thì Dựa trông tréo thay đổi số riêng để cho mình tăng trước đi, nhưng có hội-tề và lính Duyên làm chứng rằng cuốn sổ đó không phải số Dựa thâu tiền mọi lần.

Hương trưởng Dựa bị giam và mất chức.

Việc hiểu-nhiễu như thế, kẻ có lỗi bị giam và cách chức đã đành, nhưng còn số tiền của dân đã đóng kia mà nếu nay quan trên không kỉ tới, cứ bắt họ đóng đủ thuế, thì chẳng hóa ra oan nặng cho họ lắm. Mong quan trên xét nghĩ việc nầy cho dân nhờ.

Vua Hồng-mao mừng cho nước mình bớt thất-nghiệp

Hôm sáng thứ năm rồi nghị-viện Hồng-mao nhóm phiên chót trong kỳ hội nầy.

Nhơn buổi nhóm ấy, vua Hồng-mao ra Nghị viện đọc một bài diễn văn bế mạc. Ngài ngỏ lời mừng vì cuộc thương mãi được tiến bộ hơn hồi năm rồi, mà số thất nghiệp giảm bớt lần.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

Huyết Trung Bửu

Của nhà thuốc ĐẠI-QUANG bào-chế ai cũng công nhận là một thứ thuốc *Bổ thận ích-huyết*. Như thân thể hư nhược, tinh-thần suy kém, ăm yếu da vàng, ăn uống không đặng, và đờn bà đường kinh không đúng, nếu dùng thuốc nầy công hiệu rất mau.

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG
27 Boulevard Tổng-đốc-Phương - CHOLON
TÉLÉPHONE: N° 19

Bổn hiệu có một cái xe hiệu Peugeot muốn bán giá 200$00

Dainan-Koosi

NHẬP CẢNG XUẤT-CẢNG
KHO THỜ BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

ở tại Chợ-mới Saigon số 46, đường Viénot (GIẤY THẾP NÓI SỐ 448)

Bổn hãng xin có lời cho quí ông và quí bà hay, kỳ tàu nầy có chớ qua.

ĐỒ KIỂU : nhiều thứ tợ dĩa và chén thiệt tốt lấy theo kiểu vở *Giang Tây* làm ra đẹp ý với người biết dùng mà lại thứ nhựt là nước men cáng ngó lâu cáng xin. Ngoài ra nữa còn lắm món hàng lạ, chẳng cần phải phô trương cho lắm lời ; những nhà Đại-lý có buôn bán với bổn hãng đủ lắm chứng cho.

Đồ toàn tốt lại rẻ hơn các nơi.

Tổng Đại-lý số 20 đường Chaigneau

Chủ nhơn : M MATUSITA

Lê van Vinh
Horloger Spécialiste
DE
BESANÇON
76
rue d'Espagne
SAIGON
ANGLE CATINAT

Sửa đủ hiệu đồng hồ nhỏ lớn và các thứ máy nhỏ như là:

(Compteur-kilomètrique, máy hát, máy đánh chữ, máy chụp hình vân...

Thơ tín
độc-giả nên coi cho biết

Le 26 10-33.— Tôi nhờ xem báo thấy các quan đầu là hàng trí thức như ông Đỗ-văn-Toàn thư ký phòng nhà Nam Kỳ Soái phủ, ông Nguyễn-bá Thế đốc học trường Lai Vàng và ông Nguyễn ngọc Hiền điền chủ của hội đồng Caolanh Sadec, giới thiệu trước Điều kinh Bạch đại hiệu Ông Tiên hết sức hay, đàn bà con gái ra huyết trắng dầm dề, khi nhiều khi ít, hàm đau vàng vọt, trắng đục cả năm có như lâu năm thì mấy đáng cũng hết bịnh ; qui bà trên đây nhờ dùng thuốc nầy mà dức bịnh, mau huyết trở nên tốt)

Thật ý như lời quản cáo, vợ tôi dùng mới mấy gói bịnh 10 phần bớt 7, 8 về mấy đứa nhỏ tôi thường hay đau đớn nước da vàng, con mất trầm lo ngủ tin mồ hôi trộm, muốn gỏ bạn trái nóng ngày đêm cũng nhờ dùng 3 gói thuốc Thối nhiệt tán hiệu Ông Tiên của ông, nay bạn trái trở ra hết. Xin ông gởi C. R! cho tôi 10 gói nữa với 1 lố thuốc Bạch đái cho vợ tôi dùng dức bịnh. Cám ơn.

NGUYỄN-VĂN-TẤN
Electricien C. des Eaux P. Penh

Có bán lẻ các ga xe điện, Vân-vỏ-Vân Mytho. Nguyễn-ngọc-Thái Rạch-giá Nguyễn-bá Năng Bạcliêu, Bảy Cẩn chợ Kỳ Sơn Tânan. và khắp cả Đông-Pháp.

Trử bán thứ nhiều lại :

Mme NGUYỄN-THỊ KÌNH
90 A. Garros - SAIGON

Nói : Hỏi thăm đầu chỉ: V Nhà thuốc Ông-Tiên Phú-nhuận-Saigon

Mới ra đời, mà thiệt hay !

Tôi trong mình ăn ngủ không được chăng ngày càng ốm mác, đã được 6 tháng, đã các chứng bịnh của Pháp. Uống thuốc đã thấy, tiêu hao tới còn mỗi năm lối 11 trăm. Ba tháng nay, nhờ thuốc «Tiên đàm tiên được» Đ và Phụ-nữ bổ thọ thần Dược» của M. Nguyễn-văn-Ngữ Bốc-học Mỹ tho tôi được lành mạnh tươi tắng như hồi còn xuân. Đồn ngon ngủ khoẻ, cân thêm được 10 kilos — Người quen của tôi ở chợ Thực...niệu, tên Nguyễn-thị-Giác, đau tử cung mấy năm đi nhà thương mấy lần không giảm, biểu mổ : người sợ vì nhà chờ ngày chết ; may nhờ dùng 2 thứ thuốc nầy cân tố huyền minh.

Thiệt hai mươi bảm được của nước nhà, nên tôi mới đăm chế cho chị em Phụ Nữ dùng, không nằng tiền và công không mất công uống thuốc, lại ít tốn hao.

Madame PHÙ MÃN à Mytho

Film chụp hình hiệu
LUMIÈRE

là thứ film rất tốt, muốn chụp giờ khắc nào cũng được

LUMICHROME

Có thể in ra những bức hình phóng đại rất đẹp

Tin trong nước

Saigon

Việc khó hiểu

Trưa ngày 16 Novembre 1933 tối 11 giờ trưa, tôi vừa qua xóm sau Dépôt xe lửa đường Galliéni thấy người tu lao xao lộn xộn hết ra mới hay lính bắt đề. — *Lính bắt người biên để nào có lạ gì đâu mà coi.*

Kế một lác thấy một người lính thủ đồm ở hai tay bị cùng sau thì có hai người bận đồ thường (civil) trong trí lại mừng cho sở mật thám ghé mắt đến bọn cờ bạc lận nầy. Nào hay đâu có người đứng gần nói cho hay, người lính bắt tên biên để nầy chẳng phải là lính mật thám mà là lính B... ở bót cải Cholon có tên Th.. đây tớ với ông hồ ở lại đây.

Ai nấy lấy làm ngạc nhiên vì Chaquon có bót ở gần sao lại có bót Cholon phải sai lính tuần cảnh thường ra bắt ; lại thêm tên Th... làm gì có công trạng tất mà công người phạm luật như vậy.

Một đêm vừa làm cho ai nấy phân vân, là khi bắt tên M... rồi sao lại tên lính kia không đem tội nhơn xuống bót mà lại đem về nhà ông hồ, hay là nhà ông hộ là bót mới chăng ? Nếu phải như vậy thì nhà nước cũng nên công bố cho nhơn dân lại quản biết cả để bắn cho rành rẽ đặng mỗi khi có chuyện gì phải đến bót đề gần hơn.

Mình đặng còn suy nghĩ, lại thấy tên biên để bị bắt khi nầy đặng thả ra. Sao lại bắt người ta đã tang chứng đánh rành mà chẳng đem về bót lại thả ra.

Vậy xin quan trên phái người đi tra xét vụ nầy mà trừng trị bọn vô phép trên đây cho nghiêm nhặt và luôn dịp trừng trị cả bọn xổ đề nữa.

Nay cũng bởi tên Th... đánh đề thua nhiều mới xui và mượn oai tên B... bắt tên biên để buộc mỗi tuần phải biên cho y một con (chơi chạ đa !) nhưng tên biên đề chẳng chịu mới sanh ra việc oán thù trên đây vậy.

Bảo Tâm

●●

Vụ thầy thơ ký Bửu điện bị bắt

Số báo trước có đăng tin một thầy thơ ký sở Bưu-điện kia bị bắt vì có đinh liếu với hai tên giúp việc nhà buôn Ng.-văn-trận ăn cắp hàng hóa, trong đó ông Triện-văn-Yên qua Tây.

Nay có tin thêm cho biết rằng thầy thơ ký bưu điện bị bắt đó tên là Phu-văn-Mạnh.

Quan Đối-thẩm phòng bọ là M. Kissis tra xét hai tên làm công của nhà buôn Nguyễn-văn-trận, chứng nó khai ra thầy Mạnh mới bị bắt. Xét ra thì thầy ấy làm mấy-da lối thôi sao đó mà chia tiền với quân gian kia.

●●

Đòi đền chết

Tối hôm qua có một người không công việc làm ăn, tên là Phạm văn-Xuân, chết, lại lộ đường Colonel Boudonnet, trước ga xe Mytho.

●●

Sớm mai hôm qua đây, lại có một người, thình lình cơn bịnh nổi lên mà chết nữa. Ấy là tên Phạm-văn Đong, 45 tuổi, khi chở vừa đến nhà thương thì vừa tắt hơi.

Sở tuần cảnh hay tin, liền tới làm ăn kết.

■■

Tròn đầu cho khỏi

Hồi tháng Juillet rồi, tên Ng.-văn-Tôn chưa có nhà một người lấy kia ở đường Pierre trên Đầu hộ ăn cắp được một cái xe máy và một cái máy hát. Từ ngày ấy nhà chuyên trách cố tiềm bắt mà không được. Mấy sao hôm thứ bảy vừa rồi lính tuần cảnh quận ba gặp nó nơi ở góc giẻn về bót.

■■

Cừ ban trường

Hôm chúa nhựt vừa rồi, tại sở Tân đáo ở đường Georges-Guynemer, có cuộc cử ban trường.

Kết quả mấy người sau nầy đắc cử ; Quảng-đông : M. Trần-Kim ; Phúc-kiến : Dương Thao, nước Hẹ : M. Tương - Quang, Triều-châu : M. Lang hong Chi.

●●

Luc-Tinh GOVAP

(hết vì rượu

Cách ít ngày rồi, có tên tư Quai, ở làng Hạnh thông-Xã, chết tại quán trà-quế của nơm Cầu ở tại ấp Đông - nhứt, hồi 10 giờ sáng, tư Quai là người thuở nay làm ăn rất rõ theo nghề hàng rượu, và có tánh rượu trà, nay đau mai mạnh, ngày 18 Novembre vừa rồi tư Quai đã ra chợ Gôvấp buổi mới trưa về tạp có quan trà quế nằm nghỉ mệt, rồi vài giờ sau thì chẳng thấy tư Quai ở hữu ôi rồi tâm hồn của anh tư Quai đã về nơi miền lạc cảnh.

Ai là người đồng thời với tư Quai, nên soi gương đó mà đừng ham vui trà rượu, mà đành bỏ mạng nơi quán liêu như vậy.

Ng thành-M....

●●

BENTRE

Hai ông chơi sẻ cùng nhau nhiều nhà bao lạc các

Chẳng rõ từ đâu đến chợ nầy một bọn 4 người, 2 người đàn ông, một chị đàn bà và một đứa nhỏ dẹo cẳng : Chỉ đàn bà thời đánh đốc như chim mồi, nhỏ thì mua bánh tàu rồi nếu nhà nào có công tự trang, còn hai cái dực rựa kia thì ở ngáp lên đồng xung la ông Địa và Lục đề coi bói.

Trăng trật chẳng tôi không cần biết mà làm gì, nhưng thấy lắm người đàn bà rước bọn đó về nhà coi quẻ mà ngán dùm cho họ Nếu là đờn bà thời sự tin tưởng đị đoan của họ cũng không đáng nói, trái lại thấy đi thầy bị giảng có ra vẻ ăn học lắm thì mà cũng bị bọn đồng bóng nầy cạo xu thì thiệt tội nghiệp cho họ quá.

Đời ăn rau đau uống thuốc là ở tử ý ta cần dự đàm mà hao tiền vô lối. Bọn đồng bóng nầy hiện nay còn lẩn quẩn ở ấp An-hòa và Mỹ-hòa làng An-hội chúng tôi trông mấy ông hương nên để ý.

Kiến-Văn

●●

GOCONG

Đừng làm cái nghề đặt rượu lậu mà

Bửa 13-11-33 có một bài thời lăng tìm vô nào không biết, đến mách với viên tào-cáo rằng : ở làng Hoà-nghĩ, có ba tên ; Kiến, Chà và Gia, tên Gia thì giả cáp bình thiết, nấu rượu lậu. Viên Tào-cáo đặng tin ấy bèn thân hành đến nơi công-ty đó, thộp được các đồ nghề nấu rượu. Các người ấy đều bị giải về ốt lập vô hãng giết tuần có lẽ các bọn phải ở tù rồi đa. Chớ nghèo quá tiền đâu mà đóng bạc phạt.

●●

Cớ dùng đèn rọi mà đi xe máy

Có nhiều người không hiểu lẽ luật của sở tuần thành nên lầm khi đạo chơi trong châu-thành lúc ban đêm, thung dung trên con ngựa sắt thì hay bật đèn rọi, coi nhanh quá, sáng quá. Vì mấy mà đêm 13-11-33 ên Mỹ ở Vàm-lăng, có việc đi tuần thành, đương cùng vợ với cái xe máy, lại trương đèn rọi để có gên sáng, nhưng rồi phải gặp viên Cò, xấp tên Mỹ về bót giaam lại lạc bình mình cho một cái giấy phạt 1$20 hiện chưa ý Ấy là : Bài học những người chưa thạo như thế...

Nghĩa-Tâm

●●

VINHLONG

Sợ bị bắt mà phải quyên sanh

Tên Nguyễn-văn - Truyền 40 tuổi, ở làng Long-đức - Đông Bình-thắng ấp Sơn-đông hạt Vinhlong. Vì gia đạo cơ cần cần đói vợ rách nên từ xưa rày lo nông bài thuế không nổi Truyền thường than thở với vợ cùng bận bun, có một lẽ chết mới tránh khỏi nợ trần. Bửa 16 Novembre nầy tắt 4 giờ có 3 cậu Linh xung linh trên đi bắt thuế lục đi gần đến nhà Truyền thì có kẻ cho Truyền hay rằng, sẽ có Linh bắt nó chưa đóng thuế. Trong tri Truyền sẵng đề đánh, cái chết, nên khi nghe nói liền lấy chàng tấm ra cầy Xoài sau nhà cách 10 thước tây mà thắc cổ. Khi đui đầu vô vòng buông tay đạng chết, trông thế nghẹt hơi hở nên đầy đọa, làm đứt chẳng tấm rớt Truyền xuống. Người nhà hay chạy ra la cầu cứu liền đó có bạn cận chạy đến mở vòng, khiến Truyền vô, hơi thở còn mà máu trong hong rào ra cả khi tế xuống tế ngồi trừng nhắm rồi lớn cây Xoài nên gây rượng sống bàn cần đánh mồ lên. Làng đến và bà cậu linh đăng thời cũng đến lập vì bằng xong chở Truyền lên nhà thương Vinh Long, coi bịnh tình không đến chết, nhưng sợ hung thận vô dự.

Nhứt-Cầu

VIỆT-NAM CÔNG TY BẢO HIỂM XE HƠI

Công-ty nặc danh vốn 200.000 đồng
Hội-quán: 86 đường Pellerin, Saigon
Dây giây thép : ASSURANA
Giây thép nói : 748

1° Giá tiền bảo kê rẻ hơn các hãng khác (trả làm 4 kỳ được, mỗi kỳ một phần tư)
2° Khi rủi ro bồi thường mau mắn và lo đủ mọi việc cho chủ xe khỏi nhọc lòng

100 TẤM HÌNH mà có 2$80

Những ai muốn có hình nhỏ, kiểu như con cò gắn thơ, thì cứ gởi lại cho bổn hiệu một tấm hình cỡ nào cũng được, hoặc là hình vẽ rồi, hoặc là kiểu chụp rồi, hoặc hình đã làm sẵn rồi, bổn hiệu sẽ rọi ra 100 tấm hình giống tạc, nhỏ cỡ cò thơ, mà rõ ràng có răng cưa và in keo phía sau, còn đủ của quí khách thì trả lại y nguyên không động phạm tới.

Kiểu hình nỏ có thể (procédé Photex) đây là một cách giễn tiện để cho người ta biết mình. Cứ lấy hình ấy dán trên giấy viết thơ, hoặc ở bì thơ, hoặc trên sách hay trong tập hình cũng tốt v.v..

CHỈ CÓ TIỆM
PHOTO NADAL
ở đường Catinat số 118-120
— SAIGON —

Ecole Centrale de Commerce
(Directeur: Trần-mạnh Nhân)
ở Rue Vassoigne (Tân-định) dạy cho khoa vẽ thương nghiệp rất tinh giỏi.

TIỆM BẮN HỘT XOÀN VÀ ĐỒ NỮ TRANG
O. M. IBRAHIM ET Cie
42 rue Catinat Saigon

Bán đủ các thứ đồ nữ trang vàng và bạch Kim (Platine) hột xoàn thiệt tốt, nội Saigon không ai có, lớn nhỏ đủ kiểu để nhận hột bông tai và Miễn Ha.

Giá bán thật rẻ xin lục chào quí khách lưu ý.

Vì ít đi nên muốn bán một cái xe hơi hiệu Hotchkiss số C D 799, 12 mã lực máy thiệt tốt giá rẻ ai muốn mua do nơi số nhà 12 Bd Rodier Gocong mà thương nghị.

CÔNG NGHỆ NƯỚC NHÀ ĐƯỢC PHÁT TRIỂN

M Ba Quan thiện nghệ mài bột xoàn trau giồi cẩm thạch, được thân chủ hoan nghênh lắm. Đồng bào có dịp đi chợ cũ lại nơi nhà 58 đường Vannier, xem máy móc và quan sát cách làm công phu của nhà công nghệ chuyên môn.

Lời rao vặt

PHỞ

Bán gấp lại vì công sở và bịnh nó gấp thiệt rẻ, có 10 ổ cấp lên đó nơi nhà bịt «Ice-quée Tiên kiêm số 20, đường Chaigneau Saigon.

VỊ GẤP ĐI

Nên bán một chiếc xe hiệu Torpédo Unie 7 chỗ ngồi mới tốt lắm, giá thật rẻ.
Do nơi số 110 rue Catinat.

MUỐN BÁN

Một chiếc Delahaye, số trên 3000, 5 chỗ ngồi, mới sửa máy, chạy tốt lắm giá thật rẻ.
Do nơi bảo quản

Hãy tin cậy nhà đóng sách
P. Nguyễn-v-Chân
95 14 Boulevard Galliéni, gần ga d'Arras là tiệm đóng sách kỹ lưỡng tốt đẹp và giá rẻ nhất ở Saigon.
Ở đó cũng có bán hộp ...

MỚI LẠI

mạnh thêm máy hiệu EVA và các thứ laine thêu tay đủ các màu. — Chỉ thêu máy và chỉ may đủ các màu : Nhi đồng áo dài và đồ bện mùa lạnh cho trẻ em.

Hiệu MỸ-LỢI
46, Rue Vannier - Saigon

CABINET DENTAIRE
MADAME
Hamon - Corbineau
et P. E. Vedrine
Đến 7 à 12 de 2 à 7
169 rue Pellerin Tél. 946

LABORATOIRE TECHNIQUE DE PROTHÈSE DENTAIRE
Nhan-văn-Nhiều
DENTISTE
Spécialiste des maladies du dent
Chuyên trị răng đau.
trồng răng theo khoa học

Trị bịt răng bao vàng	5$00
Răng trắng tốt nhứt	5 00.
Răng vàng đặt	10 00.
Răng cắt (pivot)	10 00.
Răng thiếu	5 00.

Lục sanh tiền giá riêng.
Làm mất 5 giờ tới 12 giờ
Chiều 2 » 5 giờ
99 Boulevard Bonnard 99
Gần nhà Khánh-Ký SAIGON

Chẳng còn bao giờ lo sợ

Thuốc ho giấy bạch chẩu ông Châu-thọ-Như nhà thuốc Bảo-an Đường lại cho Gô-ép cất thần hiệu, thuốc ho nầy đặn bằng thuốc ho quảng thần dược.

Đờn ông, đờn bà và con nít từ 5 tuổi đều dùng được cả. Ho cảm, ho gió, ho phong mà phát ra ngứa cổ ho cả đêm khó khá trong cổ, ho sẵng hầu ho đức, ho ra huyết ho lâu, ho bịnh già lâu năm, làm việc gấu sức mà sanh ra ho, các chứng ho lâu hay là mau, thuốc ho nầy đều trị được cả.

Uống một hoàn thì thấy hiệu nghiệm liền. Giá tiền 1 hoàn 0$10 : Mỗi hộp 20 hoàn 1$00.

Có gởi bán nơi các nhà giấy xe điện (gare) có toa gởi theo thuốc chỉ cách dùng kỹ lưỡng.

Tôn hiệu cũng chịu gởi thuốc bằng cách lãnh hóa giao ngân (có nhà giấy (contre remboursement).

Như quí vị cần gởi thơ hay mandat lại mua thì để tên như sau đây :

BẢO-AN-ĐƯỜNG, Pharmacie Asiatique
M. CHÂU-THỌ NHƯ Govap-Giadinh

CAFÉ RESTAURANT & PATISSERIE
NGUYỄN-VĂN-ĐẮC
76 Boulevard Bonnard 76
CƠM TÂY RƯỢU TÂY
BÁNH TÂY
Các thức ăn uống đều tinh giá rẻ hơn các nơi

TIỂU-THUYẾT N° 82 — CỦA DƯỢC-NHA NAM

TÌNH NGAY LÝ GIAN

TRINH - THÁM TIỂU - THUYẾT — TRỌNG - NHƠN — DỊCH-THUẬT —

CHƯƠNG THỨ MƯỜI TÁM

— Vậy thì tôi xin kiếu chú. Cha nầy an lòng, không bao giờ tôi để cho người ta bắt sống tôi được đâu mà lo. Tôi cũng nên nói trắng ra rằng trong vụ án mạng nầy, cha kia mới thiệt là chánh thủ-phạm, thế mà được an nhàn tự tại, không ai bắt buộc. Vậy thì Thiên-đạo chi công chẳng nào đâu? Tôi thiệt khinh bỉ cha lắm đó.

Nói rồi Lộ-Châu bỏ đi ra. Lộ-Châu đi rồi, công-tước liền tỏ xiu dưới gạch, bất tỉnh nhơn sự. Hạn gia-đình hay được lại đó chạy vào đỡ công-tước dậy, giả lâu mới tỉnh.

Còn Lộ-Châu ra đường rồi thì pháp phòng lo sợ bước bỗ bước tới mà cáp đó bắt mình đi không muốn vững. Ông ta nghĩ giáo quốc từ phía, thấy hành khách cùng sợ, là cây rơi cũng lo mình, trong trí lính rằng giờ nầy lấy tờ nạp nã đã chạy cùng xứ lớ đỉnh là bỷ nầm chớp. Đi tới một tiệm hớt tóc, Lộ-Châu ngồi ý muốn vào đó cạo râu cho lính khỏi nhìn nhưng lại sợ rằng khi không mà cạo râu đi ắt là thợ hớt tóc sanh nghi mà bỗ chuyện. May đâu trời sẩm tối, Lộ-Châu mới vững lòng một chút. Ông ta tự nghĩ rằng hễ thoát thân được ra ngoài quốc rồi thì thay tên đổi họ là xong. Trong tay có sẵn tiền muốn quan, dại gì lần chân ở Bá-Lê cho bị bắt. Ngày nào xài hết tiền ấy rồi thì lên gỡ thơ về cho công-tước vì công tước đã hứa cho thêm bốn mươi hai muôn nữa kia, như vậy tuy là chi chiết đó. Lộ-Châu đương suy nghĩ coi phải cải trang cách nào và phải đổi đi đâu thì thoát nhiên bất nhớ đến cục-cưng Bạch-Tuyết. Ừ, cũng vì nịch ái nàng Bạch-Tuyết, cũng vì muốn có đủ tiền bạc cho nàng xài, phá mà Lộ-Châu, một bực thông minh tài trí, phải phạm tội sát nhơn. Ngày nay nhà chuyên trách đương tập nã lớ đỉnh là bỷ nầm chớp. Đi tới trốn chui trốn nhủi, thì lẽ nào Bạch-Tuyết lại được tự tại ung dung, ăn no ngủ kỹ? Khi nào sung sướng thì chung hưởng cùng nhau, ngày nay hoạn nạn tất phải chung vai gánh vác. Nếu chẳng đem Bạch-Tuyết theo để chia buồn sớt nhọc, chi cho khỏi nàng ta ở lại một mình rành tay mà trao duyên gởi phận cho người khác. Suy nghĩ vậy cho nên Lộ-Châu quyết định đem Bạch-Tuyết theo. Đành rằng trốn đi ngoài quốc mà dắc theo một dự lỏng nhan thiên-hương quốc sắc, không thể nào khỏi gợi mối hồ-nghi và lại là một việc bất tiện, nhưng Lộ-Châu tự quyết sống chết có nhau chớ để miếng thịt mồi ngon người khác rước thì uổng lắm. Mà phải làm thế nào đến nhà Bạch-Tuyết và nói cho nàng chịu đi theo? Đến đó lấy làm nguy hiểm, có lẽ lính tráng đã rình rập ở đó rồi nữa kia. Lộ-Châu suy nghĩ giây lâu rồi nói thầm:

— Không lẽ bây giờ mà người ta biết được Bạch-Tuyết là lính nhơn của ta. Họ có biết được thì ít nào cũng phải đợi hồi hai bữa mới ra. Vậy bây giờ ta đến đó nhắn cùng chẳng hại chi. Nghĩ vậy rồi Lộ-Châu bèn mướn xe chẳng thẳng tới nhà Bạch-Tuyết, tức là đi tìm chỗ chết đó. Lên xe ngồi, Lộ-Châu ngơ ngẩn như đứa mất hồn, không còn tri-não mà nghĩ đến việc tương lai; chính ông ta cũng không ngữ coi chừng tới nơi rồi sẽ nói những gì với tình-nhơn kia nữa. Không khác nào một người đương hấp hối thấy mơ mang trước mắt tấn tuồng đời của mình đã diễn ra, Lộ-Châu ngồi trên xe điên nhiên bồi-hồi tưởng tới những mưu sâu kế độc của mình sắp lật cho đến ngày bại-lộ cơ mưu? Nguyên vì cách đây một tháng, Lộ-Châu bị cục cưng của mình là Bạch Tuyết tiêu xài hết tiền của, ông ta bối rối không biết chạy đâu cho ra nữa để cống hiến cho người thương, vì sợ hễ lưng không túi trống rỗi, Bạch-Tuyết ắt quất ngựa chuồn mà theo người khác. Mới biết ái tình vẫn có cái mà lực mạnh mẽ là thường, hễ vướng vào lưới tình rồi như bị thuốc lú bùa mê, lũng tùng trong đầy, dầu tài trí đến đâu, dầu đông lực thế nào, cũng chẳng tăng ra được. Lộ-Châu ái tình đến đổi bất luận điều chi, miễng có tiền cho Bạch-Tuyết ăn xài thì ông ta cũng dám làm hết. Trong cơn thất ngát, Lộ-Châu tính cớ vở được xấp thơ của công tước, đọc hết xấp thơ ấy, ông ta lòng mừng khấp khởi như hạn gặp mưa dào, tự tưởng mình là con đông chánh của công tước. Lộ-Châu đem việc ấy ngỏ lại với Hoa-Mỹ phu nhơn thì phu nhơn mới nói rằng tuy trong mấy bức thơ ấy công-tước tính việc lập mưu trao đổi hai đứa con, nhưng thiệt sự thì việc trao đổi ấy vẫn chẳng thi-hành. Sợ con khẳng tin, phu-nhơn bèn trao cho Lộ-Châu xem hai chục bức thơ của Xích-Tâm gởi cho bà để chứng nỗ việc ấy. Phu-nhơn còn dẫn Lộ-Châu đến nhà Xích-Tâm mà đối chứng, lại chỉ cái dấu riêng trong mình Lộ-Châu cho ông ta biết, mà tin chắc kia nữa. Nhưng gặp hồi thất ngát mà được cơ hội may-mắng, Lộ-Châu đâu chịu bỏ qua, tuy biết chắc mình là con ruột Hoa-Mỹ phu-nhơn mặc dầu, chớ ông ta quyết tìm mưu lập thế lợi dụng xấp thơ ấy để trở trái làm mặt cho được mới nghe. Ban đầu Lộ-Châu bảo mạ ta rập với ông ta đặng cho công-tước tâm nhận mình là con đông chánh. Phu nhơn không chịu thì ông ta thủ thiệt rằng bấy lâu ông ta vì sa mê mẻo chó mà đỗ nợ nần không thể trả nổi và nàn nỉ xin mẹ nói với công tước giúp đỡ cho.

(Còn nữa)

thèm lắm!...

0$25
cân đúng 400 cá-ram

SỮA TƯƠI
« LE GOSSE »
Nguyên chất. Tinh thiết, nhiều kem thơm ngon đề tiếc

Mỗi hộp 175 grammes 0 $ 15
« 485 « 0 24

FRÉXOR
8 Rue Mac-Mahon — Téléphone 238 — Saigon

Nghỉ mát Dalat

Năm nay ai đi nghỉ mát Dalat cũng nên kiếm nhà ngủ Vỏ-văn-Dung mà ở, vì nhà ngủ mới lập ra theo đúng vệ-sinh-tây, rất sạch sẽ mà lại rẻ tiền. Nhơn là về sự ăn uống lại dễ dàng lắm. Có giá đặc biệt cho học-sanh.

Hôtel du Marché de Dalat
Téléphone n° 28
Vỏ-văn-Dung Propriétaire

Muốn hỏi cho rõ ràng, xin do nơi M. NGUYỄN VĂN-NHÀC, 82 Rue Pellerin Saigon.

Một bức thơ
(đăng nguyên văn)

Thưa ông,

Tôi có tiếp đặng gói thuốc của ông gởi rồi. Thuốc « CHÍ-LINH » của ông tôi đã thí nghiệm rồi rất thần hiệu. Vì tôi có cho đứa con tôi, và mấy đứa trẻ ở lân cận uống, về bịnh mình mẩy phát nóng Hai chơn hơi lạnh. Sổ mũi nhứt đầu, đổ mồ hôi trắng ra và Ho hơi thở yếu đuối, hay là làm việc một mệt, buổi chiều thì mê mang. Đứa bịnh nhẹ tôi cho uống có một gói, mà các chứng đều nhẹ cả. Còn bịnh nặng (đau), mới uống có hai ba gói thì nó lộ ban đỏ ra đầy mình, rồi lần lần thuyên giảm, uống tiếp một hai gói nữa thì các chứng đều tiêu trừ. Thật quí quá thay. Không hổ với cái tên (Chí Linh) vậy, rất đáng gọi là Nhị khoa thánh dược. Nay tôi viết thơ nầy đến ta ơn ông. Luôn dịp xin ông gởi cho tôi 50 gói nữa.

Nguyễn Bình
LÂM-THƯỜNG XUÂN
Commerçant à Lang (Annam)

Thuốc nầy có bán khắp cả Đông-Pháp, các gare xe điện đều có bán. Ở xa xin do nơi Madame Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon (giá mỗi gói 0$12).

Trị bịnh ho...

Người có bịnh, chưa gặp thuốc hay; dùng thuốc không có danh thì nguy hiểm cho người bịnh lắm.

Như thuốc ho (Bác bửu)

Từ nam chí Bắc ai cũng còn nhớ là một thứ thuốc ho hay và công, trị bịnh ho lính nghiệm phi thường, ông đến thuốc nầy thì quí người sẽ được vô lòng và sẽ khen tặng vô cùng.

* Giá mỗi hộp . 0$10

Có gởi bán khắp cả Đông Pháp, các gare xe điện. Ở xa xin do nơi Madame Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon

Bán rẻ mạt... Không mua thì không còn dịp nào rẻ hơn ? ?

Tôi định bán rẻ trong vài tháng (Giá hồi trước 1$00) nay tôi chỉ bán 0$80 mỗi ve thuốc Đại-bổ « TE - THẾ - HOÀN ». Thuốc hồi sức bổ bao chế đúng theo thơ xưa thượng hạng Dầu mỗi hộp nghinh lâm. Có gởi bán khắp các gare xe điện. Ở xa muốn mua xin do nơi Madame Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon (giá mỗi ve 0$50 uống được hai tháng).

Cần kiếp...
mỗi nhà... cần có...

Có một ông thầy thuốc dở trong nhà, không hằng chôn một hộp thuốc dán hiệu con Rắn giá 0$12, trị các chứng bịnh ngoài da. Thuốc nầy hay lắm, bán chạy rất nhiều, được danh tiếng lẫy lừng khắp cả Đông Pháp. Trị bịnh: tức ngực hay hơn thuốc dán [illegible] đồng thấp hơi, trị ghẻ [illegible] mất sắt cáng, ngứa (vì thuốc rất phòng và phong độc). Trị bịnh đau và sái cổng, hạch đàm nhức lưng mỏi tay, mụn, mụt nhọt, nước da chơn cọc bưu mới mọc, lát Đăng đến thuốc nầy qui người sẽ khen tặng vô cùng. Giá hộp chỉ 0$12 hộp lớn [illegible] nơi Madame Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon, và các gare xe điện.

Thuốc NGUYỄN-AN-CƯ

« Ông Nguyễn an-Cư, một « danh-y ai cũng đều biết tên « theo như bổn báo đã đăng tin « định lấy một ít phương thuốc « thần hiệu của [illegible] thuở nay « mà chế ra cao đơn hoàn tán, « đặng bán khắp tam kỳ cho « đồng bào ai ai cũng có thể « mua mà dùng hết. Những « món thuốc kể sau đây hết sức « công hiệu, ai mua dùng rồi « mới thấy rõ rằng cái danh « hiệu « Hiền-Thuốc tái sanh » « của ông Nguyễn-đức-Nhuận « [illegible] đã ấn « cho đăng trong số ngày 30 « Octobre 1930 là một cái danh « hiệu rất hợp với thiệt tế vậy. »

N° 31. — *Bổ-thận thanh-tỉ hoàn.* — Trị bịnh [illegible] thấp thấp. Tế bịnh thì dùng [illegible] 1$ 6

N° 39. — *Thần-dược tiêu...* — Thuốc rượu trị bịnh tê, bại, [illegible] lưng mỏi gối, nhức gân cốt, sưng phù, cảm v. v. (Lúc có bịnh truyền nhiễm cũng [illegible] thuốc nầy cứu mạng sống. [illegible] cả mấy trăm người). Mỗi viên bỏ vô rượu trắng tốt ăn dặng [illegible] lít rượu thuốc. 1$0

N° 28. — *Điều kinh chưởng tỉ hoàn.* — Trị bịnh kinh nguyệt không đúng nhiều ít, trồi sụt. Dưỡng thai độ nhựt. Mỗi người đàn bà phải có sẵn luôn luôn mà dùng. 1$00

N° 22. — *Hồn huyết khai nhứt* — Trị bịnh huyết xấu, không thông nên sanh nhiều chứng bịnh ngoài da. Trị bịnh cả trường độ nhứt... 1$00

N° 36. — *Điều nguyên khí huyết hoàn.* — Trị đủ các chứng bịnh hay về cùng. Hoặc lao, hồi hồn, hoặc sức huyết đều trị lành được cả... 1$ 0

N° 18 — *Hồi cân thanh phế hoàn* — Bổ gan phổi, tiêu đàm, [illegible] dùng được mạnh mẽ trăng kiện. 1$00

N° 8 — *Bách Đái Hoàn* — Trị bạch đái, bạch đi, huyết rầu, ra không dứt, dùng 2 hướn dứt bịnh. Công hiệu như thần. Người đàn bà nào thận-trọng về sanh thân thể đều phải dùng thuốc nầy. Hộp 4 hướn. 1$ 0

Những thuốc trên đây ai [illegible] nghe tên tuổi ông Nguyễn an-Cư thì đã hiểu cái sức hay của thuốc ông là bực nào. Xin nhớ thuốc Nguyễn-an-Cư không có gởi bán chỗ nào cả chỉ có nơi chỗ tôi đây mà thôi.

Vadame Trần-thị-Ý, N° 1 Rue Jean Ducios à Tân-định đã [illegible] mua sỉ mua từ 25 sắp lên, gởi tiền theo đơn chỉ trừ [illegible] 10 /. tiền gởi.

Mua từ 2$00 sắp lên, gởi bình bóa giao ngân.

(Bổ-cự đường Jean Ducios ở Tân-định, gần chùa cô-bâu, ngay [illegible] thương-mãi ông Lương-văn-Hậu)

Dọn về nhà mới
Bán đồ kỹ nghệ Bắc — Đồ thứ — Rất nhiều
Đồng — Cẩu — Chạm *Giá rẻ*
Thêu — Ngà voi v. v..
Tràng Bông Tang hạ giá 50 %
ĐỨC-LỢI
165-167 Rue d'Espagne — SAIGON
Kế chợ-mới Bến-Thành
Có tiệm chánh Hanoi Haiphong

Hội vạn quốc tiết kiệm

Hội hiệp-bổn nội danh Phạp, dưới quyền kiểm soát của Chánh phủ Đông-Pháp.
Vốn 1000.000 lượng)
Thượng-Hải đã đóng tất cả và 8.000.000 phật)
Lăng)
Quảng Lý cổi Đông Pháp
Saigon 26, đường Chaignau chỉ nghành tại Hanoi : 68, Đại lộ Francis Garnier.

Muốn dự để
Lập lư bổn
Muốn có sẵn vốn
cho con cái lớn đối bạn
Muốn để danh niên cho con trẻ đi học

Thì hãy mua vé của Hội Van Quốc Tiết Kiệm :

Vé $ 1.000 trả mỗi tháng 5 $ 00
Vé 500 trả mỗi tháng 3 00
Vé 250 trả mỗi tháng 2 00

Động dự vào

1°— Cuộc rút số hồi vốn lại mỗi tháng kể từ tháng đầu.
2°— Cuộc chia lời của Hội sau khi đóng đặng 2 Năm.

Hội cần dùng nhiều người chắc chắn và từ tế đặng làm quảng lý những số mà hội mua có người thay mặt.

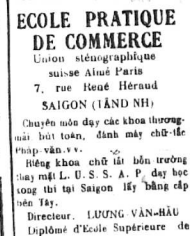

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE
Union sténographique suisse Aimé Paris
7, rue René Héraud
SAIGON (TÂNĐNH)

Chuyên môn dạy các khoa thương-mãi bút toán, đánh máy chữ-tắc Pháp-văn v.v..

Riêng khoa chữ tắc bổn trường đây mặt L. U. S. S. A. P. dạy học song thi tại Saigon lấy bằng cấp nên Tây.

Directeur, LƯƠNG-VĂN-HẬU
Diplômé d'Ecole Supérieure de Commerce.
Titulaire des Certificats d'Etudes de l'Enseignement Commercial Paris.
Ancien Caissier Comptable des Sociétés Commerciales, Industrielles et Agricoles Expert Comptable près les Tribunaux Chef de la Comptabilité d'une maison de Commerce Saigon.

Thuốc THIÊN-THỜI của Pharmacie NGUYỄN-VĂN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người nên có CULA thiệt thoa tiếp thêm đứng cho vợp bỏ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

HÀI-KỊCH BA MÀN

VÒ-VÒ NUÔI NHỆN

CỦA K.T.

Ái-Lan : — Thiệt đằng sanh hộ cho đàn bà cũng như một trò chơi của con trẻ vậy.

Minh-Tông : — Hôm nọ bỗng có đi chơi và nông rượu với tôi.

Ái-Lan : (kinh khẩng) — Anh có quen với bằng sao ?

Minh-Tông : — Hừ ! Đi chơi với nhau mà không quen sao được, bằng ở đường Paul Bert số nhà 155 chỉ ở đâm Ở mà ngày mai mấy giờ ổng mới tới ?

Ái Lan : — Ổng tới lại rồi.

Minh-Tông : — Sao vậy ?

Mai-Liên : — Ổng nói có Ái-Lan và thằng Cu-Tí không còn bình nữa nên chỉ có đi lại cũng là chuyện vô ích thôi !

Minh-Tông : — Thôi, tôi sẽ lại viếng ổng để cám ơn và cho ổng biết thằng nhỏ hôm nay cũng khá lắm.

Ái-Liên : — Mình chỉ biết có con mình tuốt !

Minh-Tông : — Bộ mình muốn cạnh mình với nó sao chớ.

Ái-Lan : — Thiệt, từ lúc bước cần về nhà tôi không nghe mình hỏi thăm tôi gì ráo !

Minh Tông : — Mình thiệt... rầu quá !

Ái-Lan : — Phải vậy không chị Mai-hên.

Mai-Liên : — Tôi không nghe một lời ảnh hỏi thăm chi.

Ái Lan : — Đọ, còn cải chối nữa thôi.

Minh-Tông : — Mình mà tới không để ý với thì với ai bây giờ. Thôi bỏ chuyện cũ đi nhe ! Hai ta khẩn khích lại hơn xưa.

Ái-Lan : — Để cô hai không ! Bây giờ thằng Cu Tí nó là ba rồi. Mà không phải hết đâm.

Minh Tông (vui vẻ) Mình nói

Ái-Lan : — Nghĩa là thằng Cu Tí nó còn em trai em gái nữa, chưa ?

Minh-Tông : — Mình chịu vậy sao ?

Ái-Lan : — Tôi chịu để làm sao nam một như vợ của chồng tham Tâm vậy.

Minh Tông : — Ối cha ! Lúc đó đăng cho nó phá nhà !

Mai-Liên : — Khuya rồi, anh không đi nghỉ đi.

Ái Lan : — Mình đi xe cộ thì cũng nên nghỉ cho sớm. Ở trong buồng tôi có biểu dọn dẹp rồi.

Minh Tông : — Không được đâu, tôi muốn ngủ ở cái ghế dài nầy, đặng khuya khoắc có lối chăm nom thằng nhỏ.

Ái Liên : — Không được đâu.

Minh Tông : — Bữ giờ tôi phải thế tay cho chị Mai liên chỉ nhà Hôm rày chỉ cũng cực khổ nhiều mình.

(Có tiếng mèo kêu ở ngoài)

Ái Liên và Mai-Liên (rối loạn) Anh Lê Mỹ rồi.

Minh Tông (thấy mấm đồ ăn để trên bàn)— Cha thầy cái nầy nó bắt rồi đói bụng.

Ái Lan : — Chắc mình đi xe ăn uống không được.

Minh Tông : — Có món gì ăn được vừa miệng đâu.

(Tiếng mèo kêu)

Mai Liên (chạy lại bàn)—Anh ngồi đây ăn hết tiệc, tôi để tôi bưng qua phòng ăn ở bên, thong thả hơn.

Minh Tông : (kéo mâm lại) Thôi, khỏi để đây cũng được

Ái Lan;— Quả bền thong hơn mà ?

Minh-Tông : — Như vầy cũng được cho lối lắm.

(Tiếng mèo kêu)

Ái-Lan (nói riêng) Anh Lê Mỹ ăn nhỏ dòa bây giờ.

(Tiếng mèo kêu

Minh-Tông (vừa ăn) , — Nhà cũng có mèo nữa cô ?

Mai-Liên: (trước lời — Ở ngoài chớ ở trong nhà đâu có.

Ái-Lan : — Mèo ở xóm lại mà (Tiếng mèo kêu)

Minh-Tông : — Con mèo đó giỏi rồi nghe giọng nó tới biết nó kêu con cái.

Ái-Lan : — Anh chắc vậy ở ?

Minh-Tông : Hễ mèo mà đi bạn đâm là nó kiếm cái chớ gì để hiểu lắm (Tiếng mèo kêu) Bộ con cái chưa lại nên nó kêu hoài

(Tiếng mèo kêu càng lớn)

Minh Tông : — Thấy chưa nó kêu cái không được nên nó bất bình đó (tiếng mèo kêu) Không thể để nó làm rầy hoài sáng đêm như vậy cho được.

Ái Lan : (nói riêng) — Anh Lê-Mỹ ảnh có kêu nữa !

(Tiếng mèo kêu)

Minh-Tông : — Con mèo nầy nó muốn chết tôi rồi. (đứng dậy) — Tôi đi một chút mới được.

Mai-Liên : — Đi làm gì ?

Minh Tông : — Cho nó vài cục gạch đăng nó đi cho rảnh

Ái Lan : Nó ở trên mái nhà mà làm giống gì nó được cho thất công không biết

Minh-Tông : — Nó quanh quẩn đâu đây chớ không xa, ở ngoài cửa sổ thì phải.

Ái-Lan : — Anh đừng có vén mân của lên đó.

Minh Tông : — Ai có thấy mình sao mà sợ

Ái Lan : — Tôi biểu anh đừng mà.

Mai-Liên : — Anh đừng có chọc giận chỉ không nên chỉ còn con ngày lắm. (Tiếng mèo kêu)

Minh-Tông : — Không thể ngồi yên với con mèo quỉ nầy đâu, không khéo nó làm thằng nhỏ thức giấc bây giờ (Vén mân cửa lên)

Mai-Liên : (ra dấu cho Ái Lan à la lần). Trời ơi, chỉ Ái-Lan làm gì trợn trắng con mắt vậy.

(Ái Lan uốn mình trên giường)

Minh Tông : — Trời ơi.

Mai Liên : — Tôi nói đừng có chọc giận chỉ mà anh không nghe.

Minh-Tông (chạy lại giường cô). — Mình ơi, Em Ái Lan ơi.

(Ái-Lan không trả lời mà cứ ngủ ngáy)

Mai Liên : (chạy lấy lên ve muối ở chỗ bàn ăn) — Đâu anh chạy mau qua phòng rửa mặt kiếm giùm ve muối coi

Minh-Tông . — Ủ, Ủ, Ở nhà tôi ra đường cái đó làm sao ?

Mai Liên : — Từ ngày chỉ sanh thằng nhỏ đến giờ chỉ hay có như vậy lắm, tôi đâu cho tổng muối. .

Minh-Tông : Để tôi nói điều hoại lại cho ông Đồng hay mới ông lại gặp bây giờ.

(Chạy lại máy điện-thoại)

Ái Lan : (nói riêng) — Trời ơi.

Minh-Tông : — Ổng sẽ cho vô ăn uống thuốc thì hết ngay.

Mai-Liên : Anh đừng có kêu ổng vô lích ông đi xa rồi.

Minh-Tông : — Cô lẽ ở nhà ông rồn người « phạm-nhe » ... Allô... Allô... phải số 108 đó không ? Ý mà không phải ; 570.

Ái Lan : (quynh, nói nhỏ ở Mai-Liên) — Cầu ảnh cái

Mai Liên : — Làm sao bây giờ

Ái Lan : — Tôi có làm gì được chỉ hãy lo liệu giùm chớ

Minh-Tông: (nói điện-thoại)— Allô. Có phải nhà ông ông Đồng đó không ?

(Mai-Liên chụp cây kéo rất đứt giây giữa lac Minh-Tông nói chuyện như vậy) :

Minh-Tông : (nói chuyện) — Ông Đồng đó hả ? Ở ng không có đi đâu sao ?... Tôi là chồng nhỏ mà ông sanh giùm đó. (Bấy giờ giây nói đứt) — Allô... Allô... Ông sao ông không trả lời, bộ nhà giây thép ngủ không cho nói nữa sao ? Allô.. Allô.....

(Còn nữa)

Chuyện vui vẻ.

Văn-chương phải học ở xong rồi
Thừa giấy làm gì chấm vẽ voi.

CỐNG-QUỲNH

Lý thuyết hay

Ngày kia ông triết Socrate đi dạo có mấy người chạy phát ngang ông, rồi kể có một người khác vừa chạy lo vừa la : Bắt nó ! Bắt nó !!!

— Chủ phải điền không, sao cho không cần đương bắt đứa sát nhơn ?

— Sát nhơn ! ông ngạc nhiên hỏi la lại làm sao chạy gọi sát nhơn ?

— Chủ hỏi sao ta vậy, sát nhơn là kẻ giết chết người ta.

— A ! phải tôi kể chiến sĩ hã ?

— Không phải mà ! người nầy giết người kia trong lúc thái bình kia.

— Thôi hiểu rồi, là đạo phủ quân.

— Đi ngu ! lóng lại nghe cho rõ người nầy giết kẻ khác lại nhà nó.

Mảnh phim ngắn...

Mê văn nửa thôi.

Trên mặt báo « Lôi-Công - độc-giả của nó thường có xem qua-nhất là vô trương văn chương. Những bài thi xướng họa rất có tính ứ của thi-sĩ Bằng Tâm và nữ-sĩ Hồng Ẩn. Tức quá có một vài vị độc giả cần ở Lôi-Công- không chịu cất cách trai gái trước mấy mặt người như vậy nên không bằng lòng !

Cả gì mà phiền họ xưa nay cùng chung không khi hồ đồng ưng thì tương ứng chớ có lẽ chi ; Cập thi sĩ đó họ thương vì nào, mến vì tài họ xướng họa trên mặt báo thì có chỗ nào đáng trách. Phải để cho họ thông thả đưa rước hồn thơ mà ?

Ai có để ý Hồn thơ đi lại thì rõ xác của hai vì thi sĩ cao thượng kia một ngày không phải là đa nam-châu nữ hoài kiếm, mà một hai lần gần nhau, nhưng không phải là đa tình khác khích giữa hai bên mà được bước mỗi người vào một cái lều xe liền để kéo đang ra, vì tất để là được ?

*Nữ-sĩ Hồng-Ẩn là người có tuổi quan đạo thi-sĩ Bằng Tâm là người đạo tình cai

Mỗi đêm đều có xỗ sồ trên 20 sồ trúng mà so độc dắc 1 cái xe máy giá dáng 75$00, 1 bộ salon và nhiều đồ quí giá khác

Đường Colonel Boudonnet gần gare xe lửa Mytho

HAT XIẾC HARMSTON'S

và ROYAL MENAGERIE

Chiều nay tới 27 Novembre, chương trình thứ ba đổi trọn tuồng mới

THỨ NĂM, và CHÚA NHỰT CÓ HÁT BAN NGÀY — Đúng 4 giờ 15 khai diễn

Các thú vật ngày nào cũng để cho xem từ 8 giờ sáng đến 6 giờ chiều, vô cửa phải trả tiền.

Giá chỗ ngồi — KHỎI TIỀN CHI THÊM
Phòng 6 chỗ ngồi 15$75 — Il n'est plus de réservé 2$00 — Hạng nhứt 2 10 — Hạng nhì 1 50
Ghế dài hạng nhứt 0$80 — *Ghế dài hạng nhứt* 0$50

Trẻ em *ban ngày thâu nửa phần tiền*—Cai và linh : *Ghế hạng nhì 1$60—Ghế dài hạng nhứt 0$60*

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

CÔNG-TY HỮU HẠN VỐN 250.000 ĐỒNG BẠC

Sáng lập năm 1927

Hội-quán : *54-56, đường Pellerin*, Saigon

R. C. Saigon N° 61

Dây thép : CREDITANA-SAIGON

Dây thép nói : SAIGON 748

— Công-ty nhận tiền TIẾT-KIỆM của bà tánh, tiền gởi sanh lời 4 lý mỗi năm, sáu tháng tính một lần và nhập vô vốn mà sanh lời nữa. Tiền nầy muốn rút ra chừng nào cũng được.

— Công-ty cho vay thế chưng về Quốc-trái Đông-Pháp, về Quốc-trái Crédit National và những về phiếu nào mà Chánh-phủ Pháp hay là Đông-Pháp phát hành hay là chịu bảo chứng. (*Về công chuyện khác, xin hỏi thăm bổn Hội*).

Bổn Hội có mua bên Pháp hộp Tiết-kiệm tốt đẹp bằng sắt mà kên, để cho bà tánh mượn dùng. Xin quí vị hảy đến Hội quán hay là viết thơ mà hỏi cách thức mượn hộp Tiết-Kiệm ấy.

Tôn chỉ của bổn Hội : Làm vẻ vang cho xứ sở mình

BẢN TRỊ-SỰ DANH-DỰ VÀ CỐ-VẤN

Chánh hội trưởng : Mr HUỲNH ĐÌNH KHIÊM. (nay ngài đã từ lộc.)

Phó hội trưởng : Mr TRẦN TRINH TRẠCH O. ✻ *Hội đồng Hội-nghị-tư Nghiệp-chủ. Bạchiêu.*

(được bầu cử chiếu theo điều 24 trong Điều lệ)

Hội viên : Dr BAILLE DE LANGIBAUDIERE, *Xã tây. Saigon.*
» Mr LÊ PHÁT AN Denis, *Nghiệp-chủ. Thudầu.*
» Mr LÝ VĂN LANG, ✻, *Quan Kỹ-sư. Saigon.*
» Dr NGUYỄN VĂN THỊNH, *Saigon.*
» Dr TRẦN VĂN ĐÔN. *Saigon.*
» Mr TRỊNH ĐÌNH THẢO, *Trạng-sư, Saigon.*
» Mr NGUYỄN THANH LIÊM. *Saigon.*

BẢN TRỊ-SỰ VÀ QUẢN-LÝ :

Chánh hội trưởng : Mr TRƯƠNG TẤN VI, ✻ *Đốc-phủ-sứ Hàm. Châudốc*

Phó hội trưởng : Dr TRẦN NHƯ LÂN. *Hội-đồng quản-hạt. Saigon*

Quản lý hành sự : Mr NGUYỄN TẤN VĂN, *nghiệp-chủ. Saigon*

Hội viên : Mr BÙI QUANG (Bì. *Lương-y bổn-quốc. Cholon*
» Mr NGUYỄN HỮU ĐỘ, *nghiệp-chủ. Gócông.*
» Mr NGUYỄN VĂN LIÊN, *Bảo-chế-sư. Saigon.*
» Mr J. B. NGUYỄN TRUNG VINH, *nghiệp-chủ. Saigon.*
» Mr THÁI VĂN LÂN Alexis, *Kỹ-sư. Saigon.*

Pháp đình tùng-lý : Mr Paul LÊ VĂN GỒNG.

LENTHERIC

là hiệu dầu thơm thượng hạng, có đủ ;

Son thoa môi hạng nhứt

Phấn dồi mặt Orkilia

Nước thơm đủ thứ

QUÝ BÀ !! QUÝ CÔ !! LỊCH-SỰ

ĐỀU DÙNG GIẦY VÀ BÓP CỦA NHÀ CHẾ-TẠO

PHONG-TAI

43, Rue des Pipes

• SUCCURSALE •

18, Rue des Pipes — HANOI

HÀNG TỐT — GIÁ ĐẶC BIỆT

Có catalogue gởi biếu.

Xin độc-giả Châudoc và Hatiên lưu-ý

Kể từ ngày nay, bổn-báo phái viên là M. Hùng-Kiều, đi Châudốc và Hatiên thâu tiền báo *Đuốc-Nhà-Nam* và *La Tribune Indochinoise*.

Vậy xin độc-giả ở hai bạ nói trên lưu-ý cho :

Đuốc Nhà-Nam và La Tribune Indochinoise

Sổ Tương-tế

1 số độc dắc trúng		10 000$
1 số trúng		5.000
1 số trúng		3.000
2 số trúng 200$	—	4.000
5 số trúng 1000	—	5.000
8 số trúng 500	—	4.000
10 số trúng 200	—	2 000
70 số trúng 200	—	7.000
98 số trúng		40 000$

Mỗi số giá là 1$00

NGÀY XỔ SỐ

11 Février 1934

Mua giấy số, 0$10 gởi mandat và thêm 0$20 tiền cò recommandé cho Madame Nguyễn-thị-Truyền. *103, rue d'Espagne Saigon*

Chỉ tốn 0,50 mà chụp được 6 tấm hình MICHOUNETTES VÀ 3$ 1 tấm

AGRANDISSEMENT 80 × 40

GIÁ ĐẶC BIỆT

MODERN-PHOTO

N° 1 place Théâtre

TEL. 874 SAIGON

Y kiến mới lạ nên biết

(Tiếp theo trương nhứt)

Tức như hồi năm 1912 ông Bredom đã có cái ý tưởng dùng vô tuyến-điện để truyền bá tin tức khắp cho mọi người mọi nơi rồi chớ phải không ao, nhưng vậy mà cái ý tưởng ấy hồi đó không được thiệt hành, là vì dự luận chưa biết nó hữu ích. Hồi ấy, người ta đã dùng đường giây điện thoại để truyền những bài đờn hát ở thành Berlin, ở Francfort và ở Budapest, và cũng có thông báo những tin tức mới lạ nữa, song chỉ có một số người hữu hạn được nghe mà thôi. Sao vậy ? Là vì cái óc của thời đó người ta chưa biết cái hiệu lực thông tin mau chóng và ngồi nhà cũng có thể hiểu biết công chuyện thiên hạ như chúng ta ngày nay vậy.

Chính nước Mỹ là thiệt hành trước hết cái ý-tưởng dùng vô-tuyến-điện để truyền bá tin tức cho mọi người được. Khi mấy cái máy câu tiêu xuất hiện thì bắt quá mỗi châu-thành có một hai cái thôi, rồi thì lần lần mỗi thành phố có cả chục cả trăm bộ máy vô tuyến-điện, đã vậy mà máy lớn đều cũng còn kinh công và thưa được hoan-báo được như máy giờ. Ta nên biết thiên hạ đông chiều như thế, chính là họ khiến cho cuộc phát minh đáng xuất-hiện ra đó. Nghĩa là thứ máy nào càng được thiên-hạ hoan nghinh, tức là người ta càng sốn sang chế-tạo cho nó thêm khéo, thêm đẹp, thêm mới.

Thì coi ngay vô-tuyến-điện đó trước kia chưa có đông người dùng thì nó chưa ra gì, thế mà bây giờ có cả muôn công ty trong vô-tuyến-điện và « Ê vụn nhà chuyên môn vô-tuyến-điện thì nhau kinh doanh về thứ công nghệ nầy. Đó là cái chứng tỏ rằng « ĐỜI » xui khiến cho các cuộc phát minh được xuất hiện ra vậy, chớ không phải riêng một người nào phát ra.

Hồi ai phát minh ra vô-tuyến-điện, thì ta có thể trả lời rằng : «*Đời nay*» chớ không ai hết.

H. T.

Rượu DUBONNET

là rượu bổ và dưỡng lợp sức lực lại

Giá lúa tại Chợlớn

Ngày 18 Novembre 1933

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	1,20	Omon	1,10
Bentre Saigt	1,22	Cairang	1,10
Bentre	1,18	Tantoei	1,15
Mytho-Tanan	1,16	Longxuyen	1,10
Cai-Lay	1,10	Chaudoc trung	1,10
Cai-Bè	1,10	— Sạt	1,06
Vinhlong	1,15	Longchau	1,05
Sadec	1,15	Sadec trang	1,10
Can-Chong	1,16	— Sạt	1,05
Cang-Long	1,16		
Travinh	1,16	CAO MIÊN	
Bai-xau	1,16	Battambang	1,10
Baclieu	1,16	Banam	1,05
Rachgia	1,16	Soai riêng	
Phuvinh	1,16	Lôn ôn	0,95

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Trắng	N° 1	25 %	
Gạo	N° 2	40 %	
Tấm	1-2		1,80
Tấm	3-4		1,50
Cám trắng			1,00
Cám lức			0,90
Gạo lúa vo			9,00
Bao gạo			19,00

TÀU TỚI

U Pháp lại

Par avion	26 Nov
Cap Padaran	25 Nov
Félix Roussel	26 Nov
Jean Laborde	7 Déc

U Bắc và Trungkỳ vô

Claude Chapp	26 Nov
Le Daloy	27 Nov
Complègne	28 Nov

U Tân vô

Yalon	5 Déc
Aramis	24 Nov

TÀU ĐI

Qua Pháp

Par avion	26 Nov
Daloy	1er Déc
Complègne	1er Déc
Yalon	8 Déc

Ra Bắc và Trung-kỳ

Claude Chappe	30 Nov
Cap Padaran	28 Nov
Jean Laborde	10 Déc

Qua Tân

Félix Roussel	30 Nov

U Singapore qua

G.G. Merlin	20 Nov

Hôtel d'Annam Dalat

Villa meublé. Téléphone 35

Cất trên đỉnh núi cao 1500 thước

Kính cáo quí khách.

Người hàng nhơn bấy lâu tôi cho người khác mướn có khi quí khách đến chẳng được vừa lòng. Kể từ ngày 1er Juin 1933 tôi làm chủ lại gặp hồi kinh tế tôi hạ giá xuống nhiều, hiện quí khách đi có giá quyền đáng đáng đồ Annam rẻ lắm lại chọn được chỗ ngồi mát thanh tịnh hơn các nơi.

Ở Qui khách ở Saigon và Lục tỉnh muốn hỏi đến chỉ xin đến M. Vũ văn Bửu 100 Rue d'Espagne và M. J. Bari 84 Rue Boresse Saigon Kính mời

Nguyễn-ngọc-Chúc *Directeur-Propriétaire*

PHÒNG KHÁN BỆNH

của ông thầy Thầy-Thuốc *Nguyễn hữu-Thí*, tăng sự các nhà Dưỡng-Bệnh Đông-Pháp đã hơn 42 năm, đã mở tại :

Boulevard Galliéni N° 1, Choquan

Kể từ 1er Novembre 1933 (Gare Nancy)

Khán bệnh, sáng 7 giờ tới 10 giờ

Chiều từ 3 giờ tới 7 giờ

Được tới nhà khán bệnh giờ nào cũng được.

TRÀNG BÔNG TẠNG

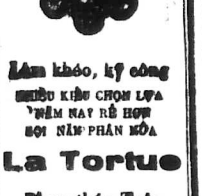

Làm khéo, kỹ công

KIỂU KIỂU CHỌN LỰA

THÊM NAY RẺ HƠN

BỐI NĂM PHẦN MỚA

La Tortue

Phan-thức-Trác

16 Sabourain — Saigon

Téléphone 4 [illegible]

KÍNH TẶNG

DIỆP-NHUỆ-HÙNG

Tôi có một thằng con 4 tuổi đau bịnh trĩ mỗi lần đại tiện lồi ra một mục bằng ngón tay chảy máu theo phân. Tôi có cho uống thuốc và xức thuốc nam, bắc, cũng không hiệu nghiệm. Nay nhờ tiếng đồng ông DIỆP-NHUỆ-HÙNG là thầy chuyên môn về bịnh trĩ ở đường Thầy-binh số 240 chịu cho thuốc trong một tuần lễ thì mạnh như xưa. Thật đáng khen tài giỏi của ông, nên có đôi lời cảm ơn trên báo, nếu ai mắc phải bịnh ấy nên tìm đến ông thì mạnh.

LÊ-VĂN-HUỆ

Ecole des Mécaniciens

SAIGON

TIỂU-THUYẾT CỦA ĐUỐC-NHÀ-NAM N° 76

TIỂU-THUYẾT

TỘI VỀ AI?

Tác-giả: PHÚ-ĐỨC

Hai ngày sau, chuyến tàu ở Saigon lên Nam-Vang lại trở về Saigon, Trần mỹ Quan viết một bức thơ để lại cho quan khâm sứ xin thôi mà đáp tàu cho kịp. Bức thơ chưa đến tận tay quan khâm sứ thì tàu đã từ bến Nam-Vang rồi.

Hai ngày sau tàu về đến Saigon, vừa bước lên bến, Trần mỹ Quan gặp một người quen ở Cholon gần nhà thân phụ hồi thăm thì rộ thật ông Trần-mỹ-Thuật đã từ chức và dọn nhà về Biên-hòa rồi. Trần-mỹ-Quan không cầm được nước mắt muốn bước chơn đi lánh mặt cho rồi thì nghe người ấy hỏi rằng : « Thầy vì chuyện nầy mà trở về đây phải không ?»

— Phải, tôi về thăm cha tôi

— Mà thầy có rả vì sao quan phủ phải xin từ chức không ?

— Không !

— Tôi nghe một thầy kỳ tôi bố nói....

— Nói sao, chú hãy nói ngay đi, chớ có ngại.

— Thầy cho phép tôi nói dám nói

— U, chú làm ơn nói giùm.

— Công tử Bạc hai quan phủ đó. Và vì nghe lời con tình nhân, tôi nghe nói lịch sự lắm, mà có đó trước.

— Trước làm sao ? Chú cứ nói luôn

Là... Đêm nhân của thầy. Trần mỹ-Quan nghe người nầy nói dứt lời thì chẳng khác nào bị một mũi gươm đâm thấu vào trái tim, răng xách hoa lý bước chơn đi mau cho khuất mặt người quen biết nầy.

Ra đường, Trần mỹ Quan gặp một cái xe kéo hiện mở cửa liền cái hoa lý vào rồi bước lên biểu người đánh xe chở chàng đi đến một cái khách sạn tìm để đợi tối lại đi vô Chợlớn.

Đây nói qua ông Nguyễn-tấn-Thinh nhờ Rô-be-Bạc trả thù giùm làm cho ông Trần-mỹ-Thuật phải bước lòng từ chức thì bao nhiêu sự rầu buồn tủi thẹn tiêu mất. Nhờ đó ông Nguyễn tấn Thinh ăn ngủ được, một tuần nhựt qua ông mạnh lại như trước.

Rô-be-Bạc hiểu tình Lệ Hồng, song chẳng dám tỏ thật với nàng vì sợ nàng quá yêu Trần mỹ-Quan, không tin chàng nỡ bạc tình mà ngờ mình chăng. Rô-be Bạc chỉ tỏ riêng với ông Nguyễn tấn Thinh trông cây nhờ ông khuyên giải Lệ Hồng thì việc đã thành. Lệ Hồng vì thương thân phụ, thấy người mạnh lại như trước thì vui mừng không cùng song lẽ nàng chẳng quên mối tình với Trần mỹ Quan, một lần nhớ đến đoạn trường không còn muốn sống Nàng yêu Trần mỹ Quan bao nhiêu thì giận hắn nhiêu, muốn ngồi mà không ngủ được.

Một đêm, sau khi Rô be Bạc đến thăm ông Nguyễn tấn Thinh trong nên giờ ra về Lệ-Hồng nhớ đến Trần mỹ Quan bèn lấy cây đờn kim mà rao một khúc ai oán. Tiếng đờn như than như khóc Lệ-Hồng chứa chan lụy ngọc. Ông Nguyễn tấn Thinh nghe tiếng đờn rồi làm sự của Lệ Hồng đưa đờn đến hễ nào bắt ủ may ế mất. Ông thở dài một cái rồi đi lại gần nói với nàng rằng : « Lệ Hồng con còn yêu Trần mỹ Quan sao con ? »

Lệ Hồng lắt đầu châu mày mà rằng : « Thưa cha, con khóc số phận vô duyên nên bị Trần mỹ Quan bạc tình Con giận trách người bạc tình chớ còn yêu gì nữa được. Cha ôi ! Trái tim của con như bị dầm bị xáo. »

Lệ-Hồng nói đến đây khác nước mắt ông Nguyễn tấn-Thinh nói : « Thôi con, con chớ có rầu buồn đau đớn vì đứa khốn nạn ấy mà xớn bịnh thì khổ cho cha lắm. Nhà nghèo, con xớn bịnh thì nên đâu chạy thuốc Mà đâu có đi nữa, uống thuốc nào có ích gì. Nếu con chết là con giết luôn cha nữa. Lệ-Hồng ơi, có biết chăng đâu vì Trần-mỹ-Quan bạc tình sớm đây là mưu sự hạnh phúc cho con ... »

Lệ Hồng gạt nước mắt nói rằng : « Thưa cha, nói sao là vậy ? »

— Ấy là con không xét kịp. Nầy con. Rô be Bạc là người nghĩa hiệp vì thấy con sa vào bể khổ mà chàng thương xót muốn ra tay tế độ. Chàng hiểu tình con lắm. Con biết chàng cứu mang cha, đối với ơn nặng ấy, đâu chàng không xứng đáng bằng Trần-mỹ-Quan con cũng chẳng tiếc tấm thân con mà đền đáp thế cho cha. Con không nên phụ tình chàng vậy. Huống chi chàng là người tài sắc hơn Trần-mỹ Quan một người anh sáng nghĩa hiệp, xét ra con được hạnh phúc mới được chàng chiếu cố đến như vậy. Con ơi, không lẽ vì Trần mỹ-Quan mà con dợi ở vậy trọn đời, để cha buồn rầu với con luôn sao ?

(*Còn nữa*)

Hột xoàn — Đồ đẹp

« XOÀN-MỚI »

« BẢ-QUAN »

Bán có giấy bảo-đảm

« TỐT NHỨT »

NHÀ MÀI HỘT XOÀN

CHUYÊN MÔN

58, Rue Vannier — SAIGON

Ngang bảng bảng khu bạc (Chợ cũ)

Xin lưu ý : Chớ lầm « ngoài mặt » giả (rẻ tiền, chết nước) của nơi khác.

Được : NHÀ : NAM

BÁN ĐƯỢC THUỐC

Thuộc nước để trị các chứng bịnh bán và trái, rất hiệu-nghiệm của nhà thuốc THIỀN-HÒA-ĐƯỜNG 208 rue des Marins = CHOLON

Hãy hút thuốc điếu

PHALÈNE

Hiệu con « BƯỚM »

Để cứu nạn kinh-tế.

Mùi thơm, thiệt ngon mà giá chỉ có 0$05. Chẳng còn thuốc nào rẻ hơn nữa.

COTAB

DISTRIBUTEUR

CIGARETTES PHALÈNE

TRIỆU-TỬ TÁI THẾ

Kinh-tế năm tiền

Muốn cạnh tranh thế kỷ nghề nghiệp nhà phải cho đúng đắng.

Bởi vậy bổn hiệu đã dày công tiếm tàng cách chế hai thứ dầu trị ho chung trong nông xanh thời thật là công hiệu.

1° Dầu Triệu-Tử hiệu con Công. Mùi thơm ngon ngào, hơi thông đã thấy mình mà lại rất êm dịu, xét hàng bổ [illegible] nhiều hiệu khác. Ấy là một thứ dầu của Annam chế tới tinh, hàng sản xuất chưa bằng nên đắt cho [illegible] 0$20

2° Dầu kinh-tế hiệu con [illegible] 0$10 cho tiện dụng trong bữa [illegible] bổn hiệu [illegible] thứ dầu [illegible] thương hàng không thua dầu nào.

Đâm cam đoan [illegible]

CÀNG NGÀY CÀNG PHÁT

Ấy là thuốc tiêu xà Tiên-Hoàn hiệu con Công. Dầu lực không hoàng nầy [illegible] thuốc càng ngày càng [illegible] thêm thật [illegible] không [illegible] đau bụng không nhứt mọc, khác [illegible] thì [illegible] và [illegible] thì [illegible] 0$20.

Mỗi [illegible] tại Tabinh M. Nguyễn-thị-Kính các gares xe điện và khắp cùng nơi nơi.

Kính cáo

Adresse NGUYỄN-VĂN-KHIÊM

số 102 rue Paul Blanchy (Tandinh) Saigon

MUA BÁN LÚA GẠO VÀ BẮP

VẠN-THÁI CÔNG-TY

65 Rue Pellerin — TÉLÉPHONE 3158

Telegramme : Vạnthái Chợlớn Bìnhtây

Bổn hiệu có mua các thứ lúa và bắp, nhứt là bắp vựa, vậy đồng bào ai có lúa và bắp muốn bán, xin đến tại ông Tổng lý, M. NGUYỄN-CHIỂU-THÔNG mà thương lượng, hay là kêu giây thép nói cũng đặng. Công việc hàn tính mau lẹ, và khi nhứt định xong xuôi rồi, thì ông cho ghe tới tại chỗ mua chở.

Le Directeur :

NGUYỄN-CHIỂU-THÔNG

20 điếu thuốc

6 xu

Hiệu-triệu quần-chúng ?

Mùa hàn Cô Bái-lao năm thứ ba sắp mở ở Saigon ngày 15 Déc. 1933.

Tuy thời-sự bây giờ khó khăn, song Ban Trị-sự Thường trực hàn Cô Bái-lao vẫn tin cậy nơi dân chúng Namkỳ, rộng rãi bề thí, không biết ngần.

Hãy hết khắp nơi, những người bị cảnh cùng khổ lên tiếng thất vọng than van. Và những người, mới vài năm nay, trong lúc cả xứ được thạnh vượng, sẵn lòng tự mình giúp những kẻ vô phước ấy, bây giờ có nơi dụ dự. Họ dụ dự vì, trước mặt họ, những cảnh cùng khổ nhiều, không biết bao nhiêu mà tiền của họ thì có chừng có hạn.

Tuy vậy, nhưng công chúng Pháp và Việt sẽ không làm ngơ với lời hiệu triệu của chúng tôi.

Trong kỳ-hạn xứ Nam-kỳ, có ngàn trăm người bị bịnh lao, năm rên siết. Thân thể mòn mỏi, bọ đang bước lần bước hồi đến huyệt mồ. Ta có nên để cho họ tuyệt-vô hy-vọng, viện lẽ rằng, nhưng quanh ta, nhiều cảnh cùng khổ quá, giúp đỡ không hết hay cứ sao? Ta nỡ để những cô con gái, những bà mẹ, những người nuôi cả một gia-quyến, rồi mắc bịnh mà không ai sắm sửa thuốc-men, cứu giúp tiền của, viện lẽ rằng lúc nầy đồng tiền càng ngày càng khó kiếm hay chăng ? Ta có thể nào khoanh tay điềm nhiên tọa thị, trong lúc « con vi-trùng chết » ở trong nhiều nhà Annam, đang lo hai đứa trẻ, là hy-vọng của gia-quyến sở vì của là hy-vọng của quốc-gia ? Ta có thể nào để vậy, mà không bị lương tâm cắn rứt hay chăng ?

∴

Hỡi những người làm mẹ lòng tìu con, hãy bỏ thí, hãy bỏ thí 1 xu, vì tưởng tượng đến những người mẹ thăm sầu, ngồi khóc dựa những cái nôi của đứa con rên siết. Hãy bỏ thí đặng cho chúng tôi có thể gởi những đứa trẻ ốm yếu xanh xao sắp bị bịnh đau ốc hay bị bịnh ho lao đến chỗ có mặt trời, có thanh khí.

Hãy bỏ thí một xu, bởi những kẻ có con — giàu, khá hay là nghèo — hãy bỏ thí một xu để cho chúng tôi có thể đem người thiếu niên đang vui vẻ, vô-tư vô-lự, tránh ra khỏi cái bịnh tật đang phá hại người ấy.

Qui ông, đang hưởng mọi điều lạc thú trong một gia-đình có phước, qui ông, ngó những cái mặt tươi tắn của con là hy-vọng yêu qui nhứt, hãy quên được mọi nỗi lo buồn hằng ngày qui ông hãy bỏ thí một xu để giúp cho những người cha khác khỏi phải than khóc, vì những hy-vọng vì tương-lai của họ tan tành cả.

Hỡi những người không có vợ con ! Hãy bỏ thí một xu, hãy bỏ thí, mà nghĩ đến những ngày giờ cha mẹ là con qui ông lo lắng sợ sệt trong lúc qui ông đang khi còn thơ ấu. Bây giờ, hãy bỏ-thí, để giải cho nhẹ bớt nỗi âu lo của những kẻ khác, có con đau ốm sầu như cha mẹ qui ông.

Phải chi cho ông thấy những nam-nữ thiếu niên đã bị bịnh lao bắt làm mồi, rên siết và rung rẩy vì cơn nóng lạnh hành ; phải chi qui ông thấy cơn hấp hối lâu lắc và đau đớn của những kẻ đang giữa cái tuổi xuân-xanh mà bị mắc bịnh ; phải chi qui vị nghe cơn ho suyễn của họ, phải chi qui ông đứng trước cái cảnh trung đau đớn của những kẻ họ khạc ra máu cả vùng, thì qui vị sẽ bỏ thí động bởi những cảnh đau khổ của nhơn loại ấy.

Còn nếu qui vị không thấy ở gần bên mình những kẻ bị lao, thì cũng hãy bỏ thí đặng cho cái việc làm phước của qui vị làm cho một ngày kia qui vị khỏi sa vào cảnh trạng nào nữ ấy.

Chung lưng đấu cật lại để quyết liệt phòngđấu với cái tai hại ghê gớm ấy, hỡi người Pháp và Việt, hãy cho một xu. Ấy là cái hằng sở chão chân của tình ái-nhơn, của sự hiệp tác, của tình đồng-bào.

Mỗi người một xu ; Xứ Namkỳ có gần 4 triệu dân chúng tôi có 4 triệu cỏ để bán năm nay.

Đừng một ai dự dự, thì chúng tôi sẽ có thể đem cách phòng ngừa đến cho những kẻ sắp bị vướng bịnh lao, chúng tôi sẽ trị bịnh cho những kẻ đã mắc rồi, nếu trị kịp, chúng tôi sẽ làm cho những kẻ bị bịnh nhẹ sẽ bớt đi, và thơ thới hơn.

Hãy bỏ-thí ! Ai nấy hãy bỏ-thí ! Ấy là một cái bổn-phận thiên-lương mà không một ai được phép trốn tránh.

Hỡi công-dân Nam-kỳ, hãy một cùng nhau đứng ra mà cứu giống nòi đang bị bịnh lao làm tiêu mòn.

Sự đó-thăng do nơi lòng muốn làm cùng không.

Chúng tôi tin cậy ở nơi cả dân chúng, vì chúng tôi yêu cầu đây là yêu cầu dân chúng thương xót giùm cho mười tám ngàn người mỗi năm bị thiệt hại vì Lao Bịnh.

Một xu ! Hãy bỏ-thí một xu, đặng cho mỗi gia quyến được vui vẻ, đặng cho mỗi bà mẹ ngày tháng ấu lo, trở lại vui cười, đặng cho thanh-niên, ở khắp xứ âu sa sự nhứt sanh lạc thú.

Edouard MARQUIS

Một nước dân chủ mới lạ ở xứ Tây-bá-lợi-á

Hiện nay ở xứ Tây-bá-lợi-á (*Sibérie*) có một cái hạt nhỏ được 4000 dân gọi là *Baranovich* mới lập thành một nước dân-chủ độc-lập. Bọn dân ở đó thuần là người Đức bị tù trong hồi Âu-châu đại-chiến sau được thả ra rồi xứ ở sanh hoạt luôn lại chỗ mà chúng bị giam-cầm tức là xứ *Baranovich* rồi trênđây.

Ông tổng-thống của bọn dân ấy là bác-sĩ *Gilton*. Mới đây bác sĩ vì ở *Baranovich* bị bịnh chôi nước nên bỏ đi về bên Đức, nhưng khi về Đức ở được tám ngày thì bác-sĩ ta liền đi trở qua *Baranovich*.

Một nhà viết báo Thoại-điển đến phỏng-vấn bác-sĩ thì bác sĩ tuyên-bố như vầy :

Những điều tôi đã thấy ở nước Đức cũng đã cho tôi rồi. Tôi không muốn dính liếu với cái thế giới văn minh.

Bác-sĩ không cho biết Nga-Sô-việt được lưu hành ở xứ Baranovitch và vô tuyến điện cũng vậy. vì bác sĩ không cần biết đến những tin tức của vô-tuyến điện trong ra làm chi.

Ở tại *Baranovitch* người ta không có làm chánh trị gì hết. Người ta chỉ giải khuây bằng máy hát nói, đờn bi-a = nô (*piano*) sách vở và một tờ báo vì thể dục.

Chắc nước dân chủ nầy không biết nạn kinh tế khủng hoảng là gì vì nước ấy đâu có giao tế với các nước của thế giới hiện thời.

Việc tỉnh Phước-kiến đổi tự-trị

Lâu nay, nước tàu vẫn bị cái họa nội loạn chia rẽ làm mất cả thế lực của mình đi. Cái họa ấy cũng tự kẻ nắm chánh-quyền không ngay thẳng thế nào, nên mới có bọn ganh ghét phá khuấy.

Vừa rồi, bọn Hồ-Hán-Dân và Trần-minh-Khu rủi dân Phước-kiến nổi lên chống với Tưởng-giới-Thạch ; ấy chẳng phải cái họa giành quyền là gì.

Hiện nay dân Tàu gốc tỉnh Phước-kiến ở Thượng-hải đang tổ-chức thành một đảng mới. Đảng nầy do Trần-minh « Khu cầm đầu, Trần định công-bố lên một tờ thông điện, đòi cho tỉnh Phước-kiến tự-trị, nghĩa là không ở dưới quyền Namkinh.

Trần tuyên-bố rằng tỉnh ấy nữa để cho Lý-tế-Thâm làm chủ-tịch chánh-phủ. Lý là người Tổng-tư-lịnh của đạo binh ở Quảng-đông. Còn Trần-Hữu-Nhơn thì lãnh bộ ngoại « giao, Thái - dinh-Giai (Tư lịnh đạo binh 19) làm binh bộ chánh Trần-minh-Khu nắm quyền hành chánh.

Chánh-phủ của tỉnh Phước-kiến sau nầy không nhận Hồ-hán-Dân giúp tay.

Vụ kiện « Mặt người lòng thú » còn đình lại nữa

Như tin đã đăng, sớm mai ngày 17 Novembre, tòa Tiểu « hình Chợ-lớn, xử lại một vụ gia quyến Trần-minh - Luật, kiện tác-giả quyển tiểu - thuyết « Mặt người lòng thú » là M. Đinh-công-Tráng, người xuất bản là Trần-ngọc Ánh đứt Trần-cảnh-Ngộ và người bán sách là Lê - nghĩa - Trọng về tội phỉ báo.

Công chúng đã coi phiên tòa xử hôm nay đông hơn lần trước nhiều.

Tòa đình vụ nầy 8 bữa nữa, và buộc tiền-cáo phải đóng 100 đồng tiền án phí vì bên Hộ mới xử.

THỂ-THAO

Đã được hai kỳ tranh giải Hérand rồi bây giờ anh thể xứ mình Saigon Sport được bốn điểm (hai trận, mỗi ăn một thua), còn Victoria, Cercle và Jean-Comte mỗi đội được 3 điểm (mỗi đội đều ăn một trận). Còn A.E.T. mới có mỗi điểm (vì đã một trận mà thua) Gladiah chỉ có 2 điểm (đã hai trận đều thua hết.

∴

Dự luận bây giờ chủ ý tới trận tái chiến của Kiêm-biên bữa 3 Décembre tới đây đã lâm. Trận nầy sẽ đấu ở Saigon hay Kiêm-biên thì chưa rõ.

Hôm trước, báo *La Dépêche* có đăng bức thơ của một người tây, không chịu cho Bông đá đội tuyển Nam-kỳ. Thơ ấy nói Bông chơi cánh hiểm nghèo.

∴

Bữa thứ hai rồi, báo ấy cũng đăng một bài của một người tây khác. Bài sau đây lại bênh vực Bông và nhìn nhận rằng Bông phẩy phất đá đấu, nhưng Bông lại là một tay chơi tử tế thảo có tư cách nữa : coi như Bông đã liên tiếp hai trận hai ngày thì rõ.

Bài ấy còn lấy nhiều thí dụ khác ra kể rằng : mỗi lần một anh cầu lường đã nhầm ai, thì không được tuyển sao ?

∴

Chúng tôi không muốn theo ý kiến của hai người tây ấy. Chúng tôi chỉ tuyên bố rằng Tổng-cuộc tây và ban tuyển chọn ở đây có cách làm việc riêng của họ.

Họ không kể dư luận đương-đăng là gì. Bởi vậy có ông trong ban tuyển chọn đám nói : *dư « luận là đồ bỏ.*

∴

Nếu họ nói vậy thì mình sẵng đứng thêm biết và đừng thêm nói chuyện với họ chi cho uổng. Mình chỉ nói với mình đây : Bằng lòng cho Bông đá đội tuyển không ? Nếu mình bằng lòng mà họ không cho Bông đá, thì mình đừng thèm đi coi.

∴

Mình nên biết rằng : « Vấn đề Bông » xưa nay ở Namkỳ, giờ lại ra ngoài câu chuyện xung đột ở đây rồi. Nên nhớ là có quan hệ cho mấy có mỗi xứ nữa, vì Kiêm-Biên đã với đội tuyển ta hôm nọ tánh cách mật trận là độ chung kết vô địch quốc tế kia mà.

∴

Bây giờ, chúng ta chỉ có ba viên hậu tập đáng chọn : Thơ-Thâu và Bông. Nhưng Thâu đau chơn lại rồi, sáng hôm thứ hai nầy, Thâu phải đi thầy thuốc để ở lu trị. Chúng ấy Trần không đá được thì để Bông, mà Bông không đá được thì để Thâu hoặc Xường (ở hội Gladiah)

Sự là một tay hậu - tập giỏi ở đây, nhưng đã những trận như trận Kiêm-biên thì không nên chọn.

∴

Đội Victoria đã chịu cho làng đá Hội-tuyển, còn hữu hiểu thì Năm đau, chưa chắc ngày ấy lành bịnh và sung sức kịp. Coi trận A. E. T. đá với S. R. S. rồi thì rõ.

Vậy chỗ Năm để ni, không phải Phước thì không còn ai nữa hết. Nếu không tính trước thì cho Phước hay trước, thì ngày đó ta sẽ thấy mặt trận như ở 45 phút đầu trong trận hôm chúa nhựt 12 Novembre rồi.

Lời rao đấu giá

Chỗ, ngày và giờ đấu giá : tại tòa-bố Travinh, ngày 5 Décembre 1933, hồi 10 giờ ban mai.

Đồ cuộc : lãnh chịu nấu cơm cho tội nhơn ở Travinh trong năm 1934.

Muốn biết tin tức rõ ràng do nơi phòng thư tư dinh Hiệp-lý Saigon và tại tòa-bố Travinh.

Hội-nghị giảm-binh lại nhóm làm việc lại

Sau khi đại-biểu nước Đức thôi về, thì hội-nghị giảm binh lối-thôi gần muốn vỡ mất.

Các đại-biểu ở hội-nghị phần nhiều không muốn làm việc nữa, như đại biểu nước ý cho rằng hội nghị hết coi-lực rồi, vì không có Đức dự vào. Còn Hồng-mao thì « bớt máy » làm việc lại và muốn nhượng-bộ cho Đức.

Ông nghị-trưởng Henderson hôm nọ hầm ứ chức, nhiều đại-biểu thấy vậy lại trở về đề hỏi ý kiến chánh phủ mình. Nay các đại-biểu trở qua Genève để làm việc lại. Lần nầy chưa biết kết-quả ra sao, nhưng chắc nước Ý vẫn giữ thái-độ sẽ và Hồng-mao không thuận theo Pháp mà tranh luận như trước nữa.

Không khéo lần nầy hội nghị vỡ lỡ thiệt.

Tại sao « Phòng đọc sách » chưa mở cửa

Cái tin *Phòng đọc sách* đường d'Arras dời về đường Reims mở treo hầu đâu được một ngày thì anh chuyện đồn bão ha bán xuống viện lẽ rằng *Phòng đọc sách* dời đi sao không xin phép với chánh phủ, nên nhà chuyên trách không cho tiếp người đến đọc sách.

Còn theo người chủ « trương « Phòng đọc sách » thì cho chúng tôi hay rằng vì trước kia chủ phố ở đường d'Arras hứa cho không cần phố rồi cách vài tháng nay chủ phố lại đòi tiền phố, nên « Phòng đọc sách » buộc lòng phải dọn đi gấp, đem gởi đồ tại nhà làm quảng-cáo hiệu « Publicité Extensive » của M. Đinh-công-Thống số 44 đường Reims rồi xin phép sau, chớ không có gì lạ hết. Còn chờ giấy phép của chánh-phủ thì « *Phòng đọc sách* » sẽ mở cửa như thường, chớ đâu phải Phòng đọc sách bị chánh-phủ đóng cửa như chiến bào đã nói.

Một quan Tham can việc ăn cắp

Vinh. — Thầy giáo Lân ở đường Sarrant can việc ăn cắp hơn hai ngàn đồng, mới vào ngồi khám chuyện mấy hôm thì chiều hôm thứ sáu 27-10 vừa rồi, quan tham Đàn lâm việc ở sở Lục lộ cũng bỏ bàn giấy mà vào khám.

Nguyên do vì sở Lục lộ mới phái M. Đàn xuống trông coi một cái nhà ở nhà máy Trường thi. Quan Tham mới đánh xoáy 60 tấm tôn (tôle) đem đi bán.

Chẳng bán được đâu xu, lại đem vào hàng Descours Cabaud ở Bến-thủy. Ông chủ hàng hết rõ mưu gian của quan Tham mới đem việc nói cùng ông chánh nhà máy Trường thi. Đến hồi 1 đồng rưỡi hồm 27, quan Tham mang 60 tấm tôn xuống bán được 150p, ra khỏi cửa thì bị ông chánh nhà máy túm ngay được và xét trong mình còn nguyên số tiền.

Trước mặt anh chuyên-trách, quan Tham Đàn khai rằng việc đó có cả M. Paong thơ ký ở kho (secrétaire Magasinier) can dự nữa, nên thầy ký Phongcông phải bắt luôn với quan Tham. Còn tên Cẩu (coolie ở kho cũng bị tình nghi về việc đó. Sau một hồm xét ra vô can. Châu được thả ; Nay chỉ còn quan Tham Đàn và thầy ký Phong bị giam.

« Tham thì thôi » quan Tham không phớ cầu ăn sao ?

BẢ ĐẺ SƠN QUẦN TÂN

Thuốc phát minh để giúp cho hàng phụ-nữ thuốc lưu hành ra chứng tiêu thì thấy sự linh nghiệm chứng nầy.

Hiện thời hàng phụ nữ mắc trong bốn chứng đau tử-cung, 10 người hết 7, không nặng thì nhẹ, không nhiều thì ít, đau rang rang hai gối đầy chăng, đau trằng trằng đa dưới, đau thắt ngan lưng, ra huyết trắng đầm đề có đầy cổ nhớ, khi trong khi đục khi nhạt khi vàng đường đại bon nắt, đường tiểu không thông ôm ấp chứng bịnh trong mình lâu ngày, mà không biết, Bốn nói cùng thầy ; Tôi bị đau bạch đái hạ, các ông lương y chưa đồng hiểu rõ bịnh đau tử cung là chi (?) là si sách sưa chưa có bộ nào lường thuật, cứ do theo bịnh nguyệt không đều, sanh bạch đái hạ mà trị. Ôi thôi ! bịnh Nam chữa Bắc, bịnh từng ha chữa từng thương, uống thuốc hết tiền mà bịnh không lành.

Ai mắc phải chứng bịnh đau tử-cung có huyết trắng như kể trên đây, hãy uống BẢ ĐẺ SƠN QUẦN TÂN thì thấy công hiệu lẹ làng, sự hay không thể kể hết đặng.

Đờn bà có thai bị đau tử-cung uống càng hiệu nghiệm, đờn bà mới sanh đẻ, bị đau tử-cung uống cũng hết liền.

Thuốc nầy đã của chồng biết bao nhiêu bịnh đau tử cung, duy có uống thuốc mà hết vinh, chớ không cần bóm rửa.

Mỗi hộp 1$00, uống 5 ngày.

Có bán tại Bazar Hoành-Long, Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon và các chỗ bán đồ ở Annam khắp nơi.

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC PHÒNG

THUDAUMOT

Savon « Việt-Nam » thiệt tốt hơn hết

Le Gérant : Nguyễn-văn-Sâm

Saigon = Imp. Thanh-Mậu 5 : 7 rue de Reims